

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
Fakulta humanitních studií
Institut mezioborových studií Brno

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Brno 2009

Bc. Rudolf Ferenc

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
Fakulta humanitních studií
Institut mezioborových studií Brno

Prostituce jako sociální problém

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí diplomové práce:
doc. Ing. Antonín Řehoř, CSc.

Vypracoval:
Bc. Rudolf Ferenc

Brno 2009

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Prostituce jako sociální problém“, vypracoval samostatně s použitím informačních zdrojů.

V Brně dne 7. března 2009

Bc. Rudolf Ferenc

Poděkování

Děkuji vedoucímu práce, panu Doc. Ing. Antonínu Řehořovi, CSc., za velmi užitečnou metodickou pomoc, kterou mi poskytl při zpracování této diplomové práce.

Bc. Rudolf Ferenc

OBSAH

Úvod	2
I. Část teoretická	
1. Prostituce - základní charakteristika a historický vývoj	4
1.1 Prostituce - historie, základní pojmy a její vývoj	4
1.2 Podmínky a příčiny vzniku sociálních problémů spojených s prostitucí	14
1.3 Prostituce - současný stav a její formy	18
1.4 Shrnutí	31
2. Legislativní rámec prostituce	32
2.1 Prostituce a právo z hlediska historického vývoje	32
2.2 Trestná činnost související s provozováním prostituce	34
2.3 Prostituce a její regulace trestněprávními normami	39
2.4 Legislativní trendy řešení prostituce	47
2.5 Shrnutí	48
3. Sociální prevence fenoménu prostituce	50
3.1 Prevence sociálně patologických jevů ve vztahu k prostituci	50
3.2 Státní orgány a instituce v programech prevence prostituce	53
3.3 Aktivity nevládních organizací ve vztahu k prevenci prostituce	58
3.4 Prostituce a její prevence v podmínkách Slovenské republiky	60
3.5 Shrnutí	62
II. Část praktická	
4. Empirický výzkum	64
4.1 Cíle výzkumné části	64
4.2 Metody a techniky sociálního výzkumu	65
4.3 Empirický výzkum	67
4.4 Zpracování, analýza a vyhodnocení zpracovaných dat	73
4.5 Shrnutí	79
Závěr	80
Resumé	83
Anotace	84
Seznam použité literatury	86
Seznam příloh	88

Úvod

Diplomovou prací zabývající se fenoménem prostituce bych chtěl uvést nesčetněkrát opakovaným tvrzením, které ve stejné podobě prochází staletími existence lidské civilizace. Tímto tvrzením jest, že „Prostituce je nejstarším řemeslem na světě“. Jsou známy i jiné modifikace tohoto tvrzení, jako například, že prostituce je stará jako existence institutu manželství, nebo že je stará jako lidstvo samo. Moderní doba, která si potrpí na přesnou kvalifikaci jakéhokoliv společenského jevu, či na přesný výklad jednotlivých pojmů, které jsou s různou činností člověka spjaty, chápe prostituci jako „Poskytování sexuálních služeb za úplatu“.

Antonín Wiesner, lékař a popularizátor zdravotní vědy definuje prostituci ve své knize Dějiny prostituce a příjice v Československu z roku 1925 takto: „Prostituce jest určitý tvar mimomanželského styku pohlavního, význačný tím, že člověk, je postupující, více nebo méně bez výběru neurčitě mnohým osobám trvale, veřejně a vědomě, zřídka bez odměny, většinou živnostensky prodejně k souloži nebo jiným pohlavním činům v šanc vydává nebo jim jiné pohlavní rozčilení a ukojení zjednává a vyvolává.

Prostituce je tudíž ukájení pudu pohlavního sociálně, tj. pro udržení rodu, neúčelné a zároveň zdravotně závadné, poněvadž je hlavním zdrojem nakažlivých nemocí pohlavních, zvláště příjice. Zkrátka je to chorobný pochod společnosti národní, udržovaný a brzy více nebo méně se šířící rozmanitými poměry společenskými rázu hmotného i duševního.“ (Wiesner, Dějiny prostituce a příjice v Československu, s. 3)

Tento dobový citát je odrazem tehdejšího vnímání prostituce, který se pak odrazil ve schválení Zákona č. 241/1922 Sb., „O potírání pohlavních nemocí“, který v prvorepublikovém Národním shromáždění prosadila poslankyně Alice Masaryková, která byla členkou Československé společnosti pro potírání chorob pohlavních.

Nejčastější formou je pak heterosexuální ženská prostituce. Dále pak existuje i prostituce mužská, a to jak heterosexuální, tak homosexuální. (Capponi, Sexuologický slovník, s. 109) Typ prostituce, jaký je nabízen na trhu souvisí vždy s poptávkou po tom či onom druhu sexuálních aktivit a proto je možno registrovat výskyt ženské

homosexuální prostituce, dětské prostituce, či různé aplikace prostituce (somasochistická, fetišistická, zaměřená na skupinové sexuální ukájení atd.), které vždy závisí na stupni vývoje společnosti, geografické poloze a společenských rituálech uznávaných na konkrétním území jako norma chování, či naopak jako aktivity stojící mimo normu, které jsou však touto formou přístupné, těm, kteří o ně jeví zájem.

V zásadě však můžeme říci, že prostituce je jevem věčným a věčným zřejmě i zůstane, neboť ukájení lidského sexuálního pudu je jednou z hlavních potřeb dospělého jedince. Dokonce některé směry v psychologii člověka, které se staly základními kameny moderní psychologie, jako je například klasická Freudovská psychoanalýza považují uspokojování pohlavního pudu za hlavní potřebu člověka a motivaci k veškerému konání lidského jedince.

Jak je patrné z první kapitoly této práce, nebyla prostituce v různých historických epochách známa vždy v podobě, jak ji známe nyní.

Analýzou historických faktů, pak můžeme dospět ke zcela neoddiskutovatelnému závěru, že prostituce, jako poskytování sexuálních služeb přežila doby jejího největšího rozmachu i přes značné rozšíření pohlavně přenosných chorob a přežila také doby jejího pronásledování těmi nejbrutálnějšími způsoby.

Klíčem k pochopení fenoménu prostituce jako problému sociologického je pak především studium historických faktů a dobových pramenů, které tento fenomén popisují tak jak putoval věky jako nedílná součást historie celého lidstva.

Touto diplomovou prací je sledováno zmapování situace na úseku prostituce a sociálně právních jevů, které s ní souvisejí. V této práci se pokusím rovněž využít vlastní praktické poznatky získané při práci u Policie České republiky, Služby kriminální policie a vyšetřování, Útvaru pro odhalování organizovaného zločinu, konkrétně na problematice obchodování s lidmi a prezentovat současné trendy v oblasti trestné činnosti související s prostitucí. Důležitou část této práce je tvořena popisem, a zejména naznačením možných řešení tohoto sociálního problému.

Vzhledem k samotnému označení prostituce jako sociálního problému je část této práce věnována prezentaci sociálně-pedagogického působení na rizikové skupiny a to zejména prezentaci forem preventivního působení jak v obecné rovině, tak i následně zaměřené sociální pomoci cíleným skupinám, jež se staly obětí prostituce.

Diplomová práce je strukturována do úvodu, první části teoretické, druhé části aplikační a závěru.

První kapitola, Prostituce - základní charakteristika a její historický vývoj má za cíl prezentovat základní pojmy, dále pak nastínit historii tohoto sociálního jevu, formy tohoto jevu v historii lidstva, společenské přístupy k tomuto problému v jednotlivých historických epochách až do současnosti.

Kapitola druhá, Prostituce - legislativní rámec fenoménu prostituce se zabývá vymezením pojmu prostituce z pohledu práva v různých etapách historického vývoje, nástin kriminogenních aspektů trestné činnosti v souvislosti s provozováním prostituce, aktuální nástroje regulace prostituce trestně právními normami Českého práva. Dále je v kapitole prezentován rozbor skutkových podstat trestných činů, které jsou doprovázeny provozováním prostituce v podmínkách ČR. V závěru této kapitoly budou poskytnuty informace o legislativních snachách řešení tohoto problému.

Kapitola třetí, Prostituce - prevence a programy následné pomoci obětem prostituce poskytne informace o činnosti vládních organizací na poli prevence kriminality ve vztahu k prostituci. Dále pak budou uvedeny informace o činnosti nevládních organizací na tomto poli a v návaznosti formy sociální práce s prostituujícími ženami. V další části bude poukázáno na zahraniční zkušenosti v této oblasti a to zejména prezentací zkušeností v zemi nám nejbližšího souseda a to ve Slovenské republice.

Druhá, aplikační část práce, obsahuje empirický výzkum. Tato kapitola je věnována vymezení cílů výzkumné části, popisu metodologických východisek výzkumu v sociální sféře, výzkumným předpokladům, přístupům k řešení problému a popisu metod použitých v rámci tohoto výzkumu, kazuistice, vyhodnocení a zpracování dat. Kapitola je pak ukončena krátkým shrnutím.

Závěr pak tvoří celkovému shrnutí problému, návrhy na řešení zejména ve sféře státní správy (legislativa, prevence, resocializační programy) a krátkou úvahu o úloze nestátních organizací

I. Část teoretická

1. Prostituce - základní charakteristiky a historický vývoj

První kapitola této diplomové práce je věnována úvodu do problematiky sociálně-patologickému jevu, kterým prostituce jednoznačně je. Je zde zachyceno její definování z různých pohledů tak, jak jej uvádí odborná literatura. Dále jsou zde popisovány nejstarší formy a způsoby provozování prostituce až po současné trendy prostitučního chování. Jedná se především o zachycení historie fenoménu prostituce od chrámové prostituce, přes prostituci období Starého Řecka, Starého Říma, období křesťanské éry, až po popis prostituce v Novověku.

Cílem této kapitoly je tedy zachytit a popsat tento sociálně-patologický jev z pohledu jeho definování, popsání jeho způsobů a forem jeho historický vývoj a jeho současný stav.

1.1 Prostituce - historie, základní pojmy a její vývoj

Tuto kapitolu je třeba začít úvahou o věčnosti fenoménu prostituce. Fenoménu, který prochází staletími jako trvalá součást historie lidstva. Za celé trvání existence lidstva měla prostituce nejrůznější formy a podoby. Tyto formy a podoby souvisely s historickými epochami, geopolitickou situací na jednotlivých teritoriích a především s mírou společenské akceptace prostituce. Je zřejmé, že prostituce existovala ještě před tím, než se jí podařilo zaznamenat písmem.

Touha po ukojení sexuálního pudu byla člověku vlastní vždy a je zřejmé, že mnoho žen v raných dobách lidské civilizace, kdy kvetl výměnný obchod, použilo svoje tělo jako prostředek k získání materiálních předmětů, nebo společenských výhod. Skutečnost, že existuje možnost koupit si sexuální službu, vymezuje prostituci jako sociální jev. Mezi aspekty výrazně napomáhající současné situaci lze jednoznačně zařadit některé společenské faktory, jakými jsou přílišná orientace na principy tržního

chování, neschopnost seberealizace u mladých žen a dívek, sociální nejistota a vysoká nezaměstnanost, obecná tendence k nižšímu finančnímu ohodnocení žen v pracovním procesu, stála poptávka po „prodejném sexu“, podceňování zdravotního rizika spojeného s provozováním prostituce, posunutý, systém hodnot a morální nedocení vlastní osoby (snadný, rychlý a bezpracný zisk s tím, že nechybí ani provozní kapitál“), přetrvávající značná naivita žen při hledání dobře placené práce v zahraničí, častý je i ekonomický tlak sociálního okolí na ženu a rovněž pořád přetrvávající disproporce mezi jednotlivými evropskými státy.

Prostituce zatím vždy vyhrála nad společností, která se bez ní asi nedokáže obejít, rozhodně si však nemůže dovolit její nekontrolované bujení. Prostituce bývá často označována jak nejstarší řemeslo na světě. V celé historii lidstva neexistuje jediná společnost, která by se za uplynulých 2500 let dokázala zbavit prostituce. Jisté je, že se toto řemeslo neprovozuje za účelem sexuálního ukojení, nýbrž pouze z důvodu ziskových a to jednoznačně ekonomických. Někteří autoři se domnívají, že prostituce je v podstatě pozůstatkem po původním stavu, v němž člověk žil v prvobytně pospolné společnosti, v níž bujela volná láska, bez pevných rodinných vazeb. V mnoha původních společnostech byla volná láska považována za posvátnou přirozenou tak jako jídlo a pití. Dívka, která holdovala volné lásce, nebyla v opovržení, nýbrž byla pokládána za zasvěcenou bohům. Pokusme se teď alespoň okrajově přenést do minulosti a zkusme popsat fenomén prostituce v jednotlivých epochách lidské společnosti.

Chrámová prostituce

Nejstarší formou prostituce je pravděpodobně chrámová prostituce, která byla chápána spíše jako náboženský obětní obřad. Tato forma prostituce dosáhla největšího rozšíření ve třetím tisíciletí před Kristem ve východních říších. Nejstarší dochované zprávy o chrámovém nevěstinci pocházejí z území Sumerů z města Uruku a dále pak z Babylónské říše. (Morus, Světové dějiny sexuality, s. 22) Podle moderních badatelů měla chrámová prostituce i modifikaci, při které se každá žena před vstupem do manželství měla podrobit v chrámu sexuálnímu styku s neznámým mužem. (Morus, Světové dějiny sexuality, s. 23) Tímto pak měla dát oběť bohům a zároveň ji božstvo připravilo pro manželství.

Rozšířena byla i chrámová prostituce homosexuální. S postupem času se vžilo i předávání darů kněžkám lásky od spokojených uživatelů jejich služeb. Z chrámové prostituce se vyvinula prostituce, tak jak ji známe dnes v prostředí ranných středomořských států.

Staré Řecko

První zmínky o prostituci provozované způsobem, tak jak ji známe, dnes pocházejí ze starého Řecka. V dílech starořeckých dramatiků se zachovaly zmínky o skutečnosti, že filosof a zákonodárce Solón zřídil v Athénách první veřejný dům. Solón zakoupil pro athénský stát vhodný dům a od obchodníků s otroky získal jako prostitutky mladé otrokyně. Dále pak stanovil vstupné, které bylo tak nízké, že kterýkoliv svobodný občan Athén si tuto kratochvíli mohl dovolit. (Morus, Světové dějiny sexuality, s. 42)

Zajímavý je důvod proč Solón zřídil první veřejný dům. Traduje se, že to měl být lék proti homosexualitě, která byla ve starém Řecku rozšířena jak mezi ženami, tak mezi muži, kteří pěstovali homosexuální vztahy, aby udrželi soudržnost bojových formací při službě v armádě. (Basserman, Nejstarší řemeslo, s. 12) Ve starém Řecku se prostitutky dělily do tří vrstev. Byly to nejlacinější nevěstky zvané dikteriady, tanečnice a hráčky na flétnu nazývané auletridy a hetéry. Pierre Dofour o nich tvrdí, že první z nich byly otrokyněmi prostituce, druhé jejich pomocnicemi a třetí jejich královnami. (Divour, Dějiny prostituce I., s. 56)

Příjmy diktriad podléhaly přísné kontrole státu, tak jako první nevěstince a byly zdaněny. Tyto daně byly jedním z největších zdrojů příjmů státu. Dikteriady mohly na ulici vycházet až večer. Solón jim předepsal zvláštní druh oblečení. Dále byly domy, které sloužily jako nevěstince označovány tak, jak určoval zákon. (Basserman, Nejstarší řemeslo, s. 16) Dikteriady jako otrokyně s příjmem se mohly vykoupit z otroctví a mnohdy se z nich potom stávaly hetéry.

Auletridy byly pak lepšími prostitutkami, které nebyly svázány přísnými zákony a svoje umění předváděly na simposionech, kde měli možnost navazovat známosti s významnými muži. Jejich společenské postavení jim zaručovalo mnoho privilegií

a přístup ke společenskému a politickému vlivu a bohatství. (Morus, Světové dějiny sexuality, s. 40-42)

Hetéry byly elitou mezi prostitutkami a v podstatě se jednalo o společnice, či placené přítelkyně. Hetéry si muže vybíraly samy a mnohdy zůstávali několika stejným mužům věrní po léta. Jednalo se o vzdělané milenky, které dosahovali velkého společenského vlivu a bohatství. Mnoho Hetér v historii mělo i značné politické ambice. Jejich styky s muži, kteří platili za jejich společnost, byly mnohdy i platonické, byť převážně se jednalo o luxusní souložnice. Nejvlivnější hetéry vlastnily mnoho otroků a nejlepší domy ve městech. 1 (Basserman, Nejstarší řemeslo, s. 35)

Starý Řím

Historické prameny, které hovoří o vzniku Říma, uvádějí dvě verze pověsti o zakladatelích Říma Romulovi a Removi. Pověst o vlčici, která zachránila oba zakladatele Říma od smrti hladem ještě jako děti tím, že jim dávala pít své mléko je všeobecně známá.

Další verze tohoto příběhu hovoří o tom, že oba chlapce vychovala žena pastýře Faustula, která se živila příležitostně jako prostitutka. Tato žena, která se jmenovala Larentie byla prý nazývána podle svého povolání lupa, což bylo označení prostitutek, avšak význam tohoto slova byl i vlčice. (Basserman, Nejstarší řemeslo, s. 36) Vzhledem ke skutečnosti, že Řím byl později označován jako město Věčné, nebo Svaté je zřejmé, že více se do historie tohoto města hodí verze o vlčici ať je jakkoliv nepravděpodobná.

Pravdou však zůstává, že do dějin prostituce se Řím zapsal nesmazatelně.

Za obrovský rozmach prostituce ve starém Římě paradoxně mohla právě přísná cenzura veřejných mravů, která byla zavedena v pátém století před Kristem. Produktem cenzury byly přísné mravnostní zákony císaře Augusta (Manželský zákoník). (Morus, Světové dějiny sexuality, s. 55-58) Tento zákon postihoval za prohřešky proti cudnosti všechny počestné ženy, vdané i svobodné a ženy propuštěné z otroctví. Otrokyně byly považovány za věc. Zákon postihoval i muže, kteří se spolu s příslušnou ženou tohoto činu dopustili.

Zákon nepostihoval pouze dívky a ženy, které provozovaly řemeslo prostitutek a byly řádně registrovány a platili daně. Proto tisíce svobodných počestných žen se

nechávalo registrovat jako prostitutky, aby se mohli stýkat sexuálně s muži bez rizika přísného trestu. Tento zákon umožňoval, aby se ženy po tom, co ukončily provozování živnosti, staly znovu počestnými a mohli vést řádný občanský život, nebo i vstoupit do kláštera. (Basserman, Nejstarší řemeslo, s. 58)

I přes tento exces zůstávalo v Římě za dob císaře Augusta ještě i mnoho skutečných prostitutek, které živnost provozovaly, jak by se dnes řeklo "na plný úvazek". Z dobové literatury je známo, že v této době bylo v Římě 35.000 registrovaných prostitutek a 46 lupanarů (nevěstinců). (Janiš, Kindl, Kapitoly z dějin sexuality, s. 33) Takové množství prostitutek vybízelo k jejich přesnému rozdělení a také ke zdanění jejich příjmů dle typů jejich registrací. Prostitutky se dělily následujícím způsobem. Meretrices byly počestné ženy, které po klekání v pět hodin opustily svůj dům a řemeslo provozovaly v lupanaru ve večerních hodinách. (Dofour, Dějiny prostituce, s. 61)

Famosae byly ženy z dobrých rodin, které řemeslo pouze předstíraly a pod ochranou registrace se v lupanarech scházeli s muži. Většinou šlo o zábavu bohatých, nebo potřebu ukojit pohlavní pud. Nejznámější z těchto žen byl císařovna Messalina, která byla považována za patologickou nymfomanku. (Morus, Světové dějiny sexuality, s. 58,59)

Delicatae byly drahé luxusní prostitutky, o nichž se tradovalo, že levnější je se s nimi oženit a mnohé z nich byly dokonce poté, co se provdaly matkami římských císařů. Římští císaři Titus a Domitianus byly syny prostitutky delicatae. (Dofour, Dějiny prostituce, s. 65)

Doridy, měly výsadu vykonávat prostituci nahé.

Bustuariae provozovali řemeslo na římských hřbitovech, avšak za přísného dohledu berních úředníků. (Basserman, Nejstarší řemeslo, s. 60)

Specialitou Říma byly alicariae, které pekli obětní chléb jako službu Venuši a Priapovi. Toto pečivo mělo obvykle tvar mužských a ženských pohlavních orgánů. Tyto pekařky pak byly dle libosti kupce k dispozici i jako prostitutky. (Basserman, Nejstarší řemeslo, s. 60) V podstatě se jednalo o přetrvávání nejstaršího typu prostituce chrámové, kdy pohlavní akt byl obětí bohům.

Největší konkurencí prostitutek byly tzv. chlapi pro potěšení vzhledem k tomu, že homosexualita byla ve starém Římě považována za přirozenou. V lupanarech bylo v některých obdobích více chlapců než žen a dívek. Mužské prostituci nahrával i všeobecně zakořeněný názor, že šíření stále nových nákaz a infekcí mají na svědomí ženy, které byly na rozdíl od chlapců považovány za nečisté. Tento stav trval až do doby, kdy císař Domitianus zakázal mužskou prostituci.

Ve starém Římě existovala v lupanarech oddělení zaměřená na sodomii a nespočet dalších sexuálních aktivit, někdy až patologického charakteru.

Všechny prostitutky a prostituti museli odvádět daně z příjmů úměrné jejich postavení. Stejně tak podléhali daňové povinnosti též majitelé lupanarů a v případě, že byl prostitutka bez prostředků, musel daň odvádět její zaměstnavatel. (Basserman, Nejstarší řemeslo, s. 65)

Vzhledem k přísnému zákazu neregistrované a pouliční prostituce v Římě rozmohla se divoká prostituce především mimo Řím při hlavních silničních tepnách mocného impéria. Císařské silnice Via Sacra a Via Apia byly proslaveny stovkami prostitutek a prostitutů pokřikující na cestovatele a potencionální zákazníky. (Dofour, Dějiny prostituce, s. 71)

Samostatnou kapitolou pak byly císařské lupanary umístěné přímo v císařském paláci. Římští císaři si tradičně drželi až tři sta souložnic a stejně tolik chlapců. Toto byl také jeden z hlavních důvodů, proč prostituce kvetla i přes přísné registrační zákony a nařízení, jelikož reformátoři mravů Augustus a Domitianus svoje vlastní zákony do svého soukromého života odmítali vetknout. (Morus, Světové dějiny sexuality, s. 56)

Křesťanská éra

Křesťanství jako nové náboženství stanovilo jako normu společenské existence jedince cudnost. V době, kdy mladé náboženské učení začalo soupeřit s pohanskou smyslností, byl hlásán extrém a to asketicky fanatická nepřirozená cudnost.

Paradoxně právě toto způsobilo, že nástup nového náboženství probíhal nejprve velice pomalu. Antický člověk jen stěží chápal jak je možno náboženství spojovat s cudností, jelikož chrámy a kněžstvo byly prvními ohnisky prostituce. Chrámová prostituce byla běžnou součástí antické kultury.

Právě prostitutky se staly cílovou skupinou hlasatelů nového náboženství a v podstatě i prostředkem k jeho šíření prostřednictvím legend o prozření prostitutek. Typickým příkladem je legenda o Marii Egyptské, která praví, že tato vyrostla v nevěstinci, kde sedmáct let provozovala prostituci. Potom dostala náhle vnuknutí a odešla do pouště Svaté země, kde konala pokání. Marie Egyptská zemřela prý roku 422 po sedmadvaceti letech života v poušti. (Dofour, Dějiny prostituce, s. 20-22). Další takovou legendou je příběh Máří Magdalény, která měla nejstarší řemeslo vykonávat až do svého prozření v Galilei.

Mnoho prostitutek zvláště v pokročilém věku poté, co poznaly dno společnosti na základě těchto legend, přijalo křesťanství, jelikož jeho základní myšlenka o smrtelném těle a nesmrtelné duši dávala nový smysl jejich života. Přistoupení k novému náboženství v Římě neslo rizika. Křesťanky byly nahé vláčeny po ulicích a poté vstrčeny do nevěstince.

Prostituce byla i pronásledována a to například v Byzanci v šestém století, kdy Justitianova manželka Theodora nechala v klášteře násilně uvěznit stovky prostitutek. (Janiš, Kindl, Dějiny lidské sexuality, s. 42) Dalším bojovníkem proti prostituci byl Karel Veliký. Faktem však zůstává, že během křížáckých tažení došlo k nebývalému rozvoji prostituce a jsou dochovány záznamy o křížových výpravách, během kterých bylo vydržováno až 13.000 prostitutek. (Janiš, Kindl, Dějiny lidské sexuality, s. 47)

Ve střední Evropě začínala vznikat velká města, do kterých se stěhovalo značné množství lidí. Prostitutky se v té době rekrutovali z nejhudších vrstev nevolníků, kteří uprchli a ve dne žebřali ve městech a v noci tábořili za hradbami měst. Prostituce byla též vykázána z měst. Kolem roku 800 začali ve větších západních městech vznikat tzv. ženské domy. Majitel domu, který byl mnohdy členem městské rady, zde odváděl daně z příjmů prostitutek, které pro něj pracovaly. Do ženských domů nesměli vstupovat ženatí muži, židé, duchovní a pekaři. (Basserman, Nejstarší řemeslo, s. 85)

Někteří představitelé křesťanského náboženství, které hlásalo posvátnost manželského svazku, však byly natolik osvícení, že si uvědomili, že mimomanželským

stykům se zřejmě nikdy nepodaří zabránit a proto raději než cizoložství trpěli a mnohdy i zřizovali nevěstince. V roce 1347 byl v sídle jednoho z papežů v Avignonu zřízen církví nevěstinec pod patronátem královny Jany Neapolské, který byl nazván "Abbaye", opatství. Byl charakteristický tím, že prostitutky měly vyhrazeny hodiny k modlitbám, aby jako křesťanky odčinily svoje hříchy. (Morus, Světové dějiny sexuality, s. 105)

Z první poloviny 15 století pochází obdoba českého slova "bordel". Slovo bordeau pro označení nevěstince užívá ve svém díle Villon a pochází z jazyka starých Sasů, kteří používali označení borda pro domek u vody a označovali jím přístavní nevěstince. (Basserman, Nejstarší řemeslo, s. 99)

Na počátku patnáctého století se v letech 1414-1418 konal v Kostnici u Bodamského jezera velký církevní koncil, který měl za cíl, mimo upalování kacířů, dohodnout zrušení triumvirátu papežů. Je dobovou literaturou doloženo, že do Kostnice, která měla deset tisíc obyvatel, se sjelo patnáct set prostitutek. (Basserman, Nejstarší řemeslo s. 107) Středověkem v době náboženských válek pak prostitutky prošly po boku armád celou Evropu.

Kolem roku 1750 se pak městy, která byla vyhlášena sexuálními službami všeho druhu a prostitutkami stala Paříž, Řím a Benátky.

Prostituce v Českých zemích zažila největší rozvoj roku 1583. V té době se přestěhoval císařský dvůr z Vídně do Prahy. V Praze vznikl nespočet nových nevěstinců a pražské prostitutky poskytovaly svoje služby nejen dvořanům ale i tisícům cizinců, kteří v rudolfínské době Prahu navštěvovali jako evropské centrum.

Novověk

16. století přineslo provozování prostituce smrtelnou ránu-syfilis, kterou přivezli Kolumbovi námořníci z Nového světa.

Prostituce přežila tuto smrtelnou ránu i pokusy katolických a protestantských teologů o její likvidaci prostřednictvím tehdejších panovníků. Prostituce přežila třicetiletou válku a morové epidemie.

Za panování Jindřicha III v Anglii byl zaznamenán obrovský rozvoj prostituce, který byl typický zřizováním stovek nevěstinců ve městech a pozadu nezůstával ani královský dvůr. Za panování Jindřicha IV se pak Londýn stal centrem prostituce a byl

pověstný specializovanými nevěstinci, především na velmi mladé prostitutky což souviselo s tzv. "deflorační mánií". (Basserman, Nejstarší řemeslo, s. 152,153)

Ve dvacátých letech 19. století bujela prostituce ve Vídni. Toto město, které mělo v té době 400 000 obyvatel, se mohlo "pochlubit" tím, že zde provozovalo živnost 20 000 prostitutek. Ve třech vídeňských nemocnicích bylo ročně ošetřováno šest až sedm tisíc žen trpících kapavkou nebo syfilidou. (Dofour, Dějiny prostituce, s. 156)

V 18. století nastal v Čechách útlum v provozování této živnosti, neboť tyto se staly periferií Evropy. Rozvoj byl opět zaznamenán od 60. let 19. století v souvislosti z koncentrací lidí v nových průmyslových centrech. Trestní zákon z roku 1850 v § 509 v Rakousko-Uhersku zakazoval řemeslnou prostituci, avšak Zákon č. 289 z roku 1885 již prostituci povolil za podmínky přísné policejní kontroly. (Rakousko-Uherský Zákoník trestní, s. 45) Provozování prostituce všeho druhu pak zažila rozkvět opět v době první světové války a přinesla i některé novoty jako například pojízdné frontové nevěstince, či velké týlové "hampejzy", které byly rozděleny pro mužstvo a důstojníky.

První republika přinesla pak zákon č. 241 z roku 1922 " O potírání pohlavních nemocí", který zrušil policejní dozor nad prostitutkami a zakázal provozování nevěstinců. Zákon byl značně pruderní a trestal již pouhé vyzvání ke smilstvu. (Zemský policejní věstník č. 6/ 1922, s 6) Prostituce přežila i druhou světovou válku a dalo by se i s nadsázkou říci, že prostitutky všech národností pečovaly o bojovou morálku vojsk na obou stranách front.

Prostituci zrušil komunistický režim přísnými restriktivními opatřeními, které měly oporu v legislativě (ustanovení trestního zákona o příživnictví). Snížení výskytu venerických chorob je pak třeba především přičítat "železné oponě" na západní hranici.

Ani komunistický režim však prostituci nevymítil. Všichni máme ještě v paměti prostitutky vysedávajících v pražských, brněnských a bratislavských hotelech a recepční a taxikáře, kteří tyto služby zprostředkovávali.

Dále je třeba ještě dodat, že prostituce, která sice nebyla odměňována platbou na ruku prostitutky ale například přemiemi a odměnami na pracovištích, rekreacemi ROH, tuzexovými poukázkami a devizovými přísliby či výhodnými pracovními místy dosáhla obrovského rozkvětu. Definice prostituce přesně zapadá i do těchto pseudo - společenských jevů.

1.2 Podmínky a příčiny sociálních problémů spojených s prostitucí po r. 1989

Rozpad východního bloku v roce 1989 a politicko-ekonomické změny ve východní Evropě se odrazily v mnoha oblastech života občanů těchto zemí. Likvidace železné opony, dříve nevídaná možnost cestovat z východu na západ a ze západu na východ bez jakýchkoliv omezení. Touha občanů žijících ve východním bloku po všem novém a dříve zakázaném, euforický pocit svobody, který ovládl celou společnost a obrovské ambice mladých demokracií, které se mnohdy nemohly opřít o nic hmatatelnějšího než o zbožná přání, vyrovnat se západním státům.

To vše bylo podhoubím pro znovuoživení nejstaršího řemesla ve východním bloku. Když k této realitě připočteme neexistenci kvalitních trestněprávních a občanskoprávních legislativních norem, naprostou paralýzu policie a zpravodajských služeb, jež byla způsobena zkostnatělostí bezpečnostního aparátu, který byl přesycen příznivci starých pořádků, zvyklých dožívat se důchodů v klidu a kteří si vykládali funkci bezpečnostního aparátu ne jako službu občanům ale jako způsob svojí snadné existence. (IKSP, Prostituce v České republice, s. 48)

O tomto stavu svědčí některé výroky tehdejších špiček resortu vnitra, kdy občan byl ještě v roce 1993 zásoben informacemi o tom, že organizovaný zločin neexistuje, terorismus je možno spatřit pouze v Severním Irsku a na Dálném východě a prostituce byla vykládána jako něco co sice existuje, ale slušní lidé o tom nemluví. Paradoxní na této situaci bylo, že právě v této době se z České republiky stalo centrum středoevropské prostituce. Zisky z nejstaršího řemesla byly v té době astronomické. A právě v této době se prostituce stala největším předmětem zisků organizovaných kriminálních band, které se začínaly na území České republiky konstituovat a rvát se o své místo na slunci.

Žena (budeme popisovat zejména jejich jednání, neboť tvoří podstatnou většinu prostituujících osob) poskytující placené sexuální služby je možné nalézt prakticky ve všech vrstvách společnosti. Příslušnice nejnižších vrstev jsou ženy bez domova, mladistvé i starší pouliční prostitutky. Elitu v prostituci pak představují např. společnice těch skutečně bohatých, elegantně vypadající a vzdělané ženy, do "kterých by to nikdo

neřekl“. Z odpovědí současných prostitutek vyplývá, že v současné době se tyto ženy a dívky rekrutují ze všech společenských vrstev a ani vzdělání není ukazatelem, která žena se prostitutkou stane, a která ne.

Nicméně motivací k prostitučnímu chování můžeme v podstatě rozdělit do třech druhů a to motivaci vnějším tlakem, vlastní potřebou a racionální úvahou.

Jedná se především o motivaci vnějším tlakem, kdy je žena vmanipulována do nabízení sexuálních služeb okolnostmi a okolím. Do této skupiny je možné zařadit dívky (jedná se zejména o dívky rómského původu), které opustily dětský domov a v podstatě nemají kam jít. Jediný, kdo na takovou dívku v některých případech čeká, její vlastní rodina, jí v extrémních případech jako pannu prodá německému zákazníkovi za pětinasobnou cenu.

Mnohé z těchto chovaneček se do těchto ústavů dostaly právě pro své sexuální chování, tj. kvůli provozování prostituce již v nezletilém věku, kdy k provozování prostituce ji navedly nejbližší osoby z rodinného kruhu. Jedná se o situace, kdy klientky sociálních zařízení v různých situacích poskytují různý typ sexuálních služeb. Jimi provozovaná prostituce může nabývat několika základních podob. Dívka může poskytovat prostituci v rámci dysfunkční rodiny bez napojení na další sociálně-patologické sítě, nebo se může stát opět součástí této rodinně-sociálně-patologické sítě, popřípadě se může od rodiny úplně izolovat.

V prvních dvou případech (v kontextu obecního modelu) však její prostituce zpětně vyvíjí v jisté míře negativní vliv na vlastní rodinu (určitá míra sociální exkluze). Například na sourozence, a to především mladší sestry, které může k podobnému chování navádět. V případě, že je sama dívka již matkou, může se tento vliv odrazit v poskytování negativního vzoru dítěti. Mnohé tyto klientky-chovanky i v průběhu pobytu v ústavech na pokyn rodiny z těchto utíkaly a po dobu útěku dále provozovaly prostituci. V oblasti Teplic (zejména E55 v Dubí) a Chomutova tvoří podle policejních zjištění třetinu prostitutek na ulici či silnici „holky z děcáků“.

Stále více žen naší společnosti přebírá roli jediného živitele a to nejen vlastního partnera a dětí, ale častokrát i širší rodiny. Tato skutečnost úzce souvisí s ekonomickou situací v České republice. Zvláště v rómských rodinách může být atraktivita mladých žen využívána k finančnímu zajištění blízkých lidí. Živobytí si obstarávají prostitucí i ženy, které se rozvedly, nemají prostředky a nemají možnost vydělávat dostatek peněz

na to, aby zajistily děti a platily byt. Již v této době tzv. „ekonomické recese“ zaznamenáváme v různých periodikách zvyšující se nabídku na poli nabízení sexuálních služeb a s tím související i pokles cen za tyto služby. I tady totiž platí ekonomická pravidla nabídky a poptávky.

Významný vliv na současné chování má u mladých žen i situace v původní rodině. Chudoba, hrubé zacházení, ponižování, násilí a nedostatek pracovních příležitostí v místě bydliště způsobují, že vstup do prostituce je pocíťován jako úleva. Narušené rodinné vztahy, zejména zvyšující se rozvodovost, alkoholismus, drogové závislosti, páchaní trestné činnosti, nedostatečná péče o děti, jsou charakteristickými podmínkami bujícího prostředí, kde nejčastěji dochází k sociálně patologickým jevům, tedy i k prostituci.

Jisté nepříjemnosti spojené s prostitucí (násilí, ponižování a urážky) nejsou pro tyto dívky, resp. ženy ničím, co by z dřívějšího života neznaly. A i když pak zdaleka nedisponují se všemi penězi, které vydělaly, mají to, co potřebují (cigarety, jídlo, pití, módní oblečení). A samozřejmě mají kde spát, i když místem odpočinku je často pokoj, kde zároveň sexuální služby poskytují, nebo ložnici sdílejí s několika dalšími prostitutkami. Vytváří skupinky mladých dívek, jež sdílejí stejné životní osudy a takto vytvořené sociální vazby jim nahrazují vztahy, které jim chyběly v přirozeném rodinném prostředí.

Takto udržované sociální vztahy jim přijdou mnohem příjemnější než nezáměr a sociální nejistota v jejich vlastních rodinách. I přes uvedená „pozitiva“ (?!) trpí tyto ženy nedostatkem soukromí, kdy jsou pod neustálou kontrolou ze strany pasáků, kteří kontrolují jejich komunikaci s okolím, odhalují zatajené vydělané finanční prostředky, šperky a jiné dárky včetně drog. Soukromí však většinou neměly ani doma a ani v dětském domově.

Mezi prostitutkami existuje podskupina žen, které do prostituce vstoupily kvůli sklonu k promiskuitnímu chování, a tento způsob práce je pro ně do jisté míry koníčkem. Tyto ženy při sexuálním styku se zákazníkem pocíťují vzrušení, či dokonce dosahují orgasmus, i když toto se u nich stává v menšině případů.

Další skupina prostituujících žen se rozhodla k provozování prostituce na základě jejich vlastní racionální rozvahy, která končí závěrem, že sex je práce jako každá jiná, umožňuje vydělat poměrně dost peněz a navíc je to mnohem svobodnější a časově méně

náročné zaměstnání než jiné profese. K těmto rozhodnutím dospívají ženy, které chtějí především vydělat peníze a vyhovují jim i jiné atributy této činnosti. Jedná se především o matky malých dětí ale i studentky. I těmto vyhovuje stav, kdy se prostitucí zabývají nepravidelně a můžou si tak stanovovat určité podmínky.

Z demografického hlediska lze věk prostituujících žen označit jako velice rozdílný. V České republice se průměrný věk prostituující ženy pohybuje v rozmezí 18-25 let. Značné množství dívek, které prostituci provozují, však nepřiznává věk pod 18 let. Tato hranice je obecně považována za trestněprávní hranici a provozování prostituce pod touto hranicí je realizováno v latentní podobě. Ženy, nad 30 let mají naopak zájem na naprosté anonymitě a k prostituci se spíše vůbec nehlásí.

Rodinné zázemí prostitutek je zpravidla neuspořádané, je mimo normu. Časté však je i provozování prostituce ženou, která má funkční rodinu. Zde je však možno hovořit o mimořádné otrlosti partnera, nebo dokonce o určité patologičnosti tohoto vztahu.

Většina prostitutek je ochotna za finanční kompenzaci upustit od požadavku na použití kondomu zákazníkem a slevit z pravidel bezpečného sexu. Tento jev je typický pro Českou republiku a v zahraničí ale i v rozvojových zemích se s ním prakticky nesetkáme.

Většina prostitutek se při provozování řemesla stala obětí násilného trestného činu. Tato skutečnost svědčí o vysokém procentu kriminogéních faktorů při práci prostitutek.

Téměř každá prostitutka má zkušenost s drogou, nebo alkoholem v souvislosti s výkonem svojí „profese“.

Na rozhovorech s prostitutkami je možno vysledovat, že se v poslední době zvyšuje aktivita různých neziskových organizací, které propagují bezpečný sex, nezajišťují pouze pomoc ženám, které se staly obětmi obchodu s lidmi.

Prostitutky mají zkušenost se státními orgány nepatrnou. Jedná se pouze o akce zaměřené na kontrolu totožnosti, nebo razie cizinecké policie, které se však týkají povětšinou pouze prostitutek-cizinek, které jsou na území České republiky nelegálně.

Nicméně v obraze již uvedených skutečností je nutné opět připomenout, že k nejvýznamnějším příčinám rozmachu tohoto fenoménu patří nerovnováha

ekonomických vztahů ve světě a vysoká poptávka po „levném sexu“ ve vyspělých zemích, která na jedné straně přivádí do chudších zemí sexuální turisty a na straně druhé do bohatých zemí přivádí mladé ženy z chudých zemí a od 90. let minulého století i ze zemí bývalého východního bloku, včetně dívek z České republiky.

1.3 Prostituce - současný stav a její formy

Obsah této podkapitoly je tvořen výsledky shromažďování údajů o registrovaných formách prostituce, kdy jsem vycházel z poznatků získaných při rozpracovávání a dokumentování trestné činnosti související s prostitucí. V této souvislosti jde především o trestnou činnost provázenou především trestnými činy kuplířství, obchodování s lidmi a ohrožování mravní výchovy mládeže. Vzhledem k nedostatkům současné právní úpravy prostituce jako takové a činností, které s ní souvisejí je možno indikovat v České republice všechny známé formy prostituce.

Prostituce provozovaná v luxusních nočních klubech

Již počátkem roku 1990 začaly v turistických centrech bývalé Československé federativní republiky vznikat první noční podniky zaměřené na poskytování sexuálních služeb za úplatu. Tyto podniky začaly vznikat ve velkých městech především v Praze, Brně a Bratislavě. Tato města měla tradici v poskytování těchto služeb a v podstatě zde byla prostituce trpěna i v době komunistického režimu v tzv. "hotelové podobě". Dalším důvodem byl značný počet cizinců, kteří po otevření hranic okamžitě směřovali do těchto center za obchodními kontrakty, možnostmi nakupovat nemovitosti a mnohdy i z prosté zvědavosti nahlédnout za "železnou oponu".

Prvními majiteli těchto podniků byly osoby, které disponovaly finančními prostředky nutnými ke zřízení takového podniku. Jednalo se především o bývalé veksláky, pasáky a prostitutky, kteří měli dostatečné zkušenosti z "branže", finanční prostředky a potřebné mezinárodní kontakty převážně na klientelu z řad obchodníků, kteří do Československa cestovali ještě v dobách komunismu. Dále se jednalo především o občany Itálie, kteří již před rokem 1989 žili na území České republiky. Byly to osoby, které byly spjaty s nejrůznějšími zločineckými skupinami působícími

v Itálii. (Trávníčková, Prostituce jako jedna z možných aktivit organizovaného zločinu, s. 23)

Tyto osoby se v ČR skrývaly s vědomím nebo bez vědomí komunistických vlád. V mnoha případech se jednalo i o vysloužilce teroristických organizací. Celková někdy až přehnaná liberalizace poměrů v ČR jim umožnila výhodně "investovat" především do těchto podniků, tj. vyprat tzv. špinavé peníze tímto způsobem. V roce 1991 začaly tyto podniky vznikat především v příhraničních oblastech bývalého Československa jako reakce na potřeby "trhu", rozvíjející se sexuální turistiky německých a rakouských zákazníků pocházejících převážně z oblastí sousedících s naší republikou.

Tyto první podniky se vyznačovaly tím, že se nacházely v nemovitostech pro tento účel odkoupených nebo pronajatých. V počátcích tohoto podnikání neoplývaly tyto podniky luxusem. Pokud se však týkaly sexuálních služeb, pak mohli nabídnout téměř vše. Ceny za poskytované služby byly směšné a únosné i pro domácího zákazníka, o zahraniční klientele ani nemluvě. Cena za pohlavní styk se pohybovala v rozmezí od 500,- do 1500,- Kč. Pravdou je, že v těchto podnicích nebyly ceny ještě pevně stanoveny a v podstatě majitelé prováděli průzkum trhu. Značná výhoda spočívala i v minimální konkurenci.

Mnoho osob, které v tomto oboru podnikalo v letech 1989-1993 tvrdí, že to byla zlatá léta tohoto oboru a výdělky prvních nočních podniků byly astronomické.

Pověst těchto podniků těžila především ze skutečnosti, že zde prostituovaly ženy a dívky, které nepožadovaly použití kondomu. Tato skutečnost byla současně se všeobecně známým faktem o minimální indikaci pohlavních nemocí v bývalém Československu motivací mnoha sexuálních turistů ze západu. V těchto letech, kdy byla ještě policie v krizi, bylo běžné, že v těchto podnicích prostituovaly i dívky ještě ve věku mladistvých. Mnohdy zde bylo možno nalézt i třinácti a čtrnáctileté Romky.

Tímto byly typické především podniky v pohraničí. Pokud se týče prostitutek, pak zde bylo možno nalézt ženy, které prostituci provozovali již v dobách totalitních, mladé středoškolačky ale i dámy ve věku babiček. Byly zde ženy a dívky, které toto povolání provozovaly jako hlavní zdroj příjmů, nebo ve volném čase mimo zaměstnání. V těchto letech bylo větší společenské prestiže pro novodobé zbohatlíky v České republice navštěvovat pravidelně tyto podniky a mnoho finančních prostředků získaných restitucemi, pololegálními obchody s lehkými topnými oleji, fakturačními podvody či

podvodnými úvěry se přelilo prostřednictvím zákazníků, či majitelů nočních klubů do tohoto odvětví podnikání. Vývojem došlo ke vzniku podniku označovaného názvem „night club“, jak jej známe v dnešní podobě.

V současnosti se tyto podniky nacházejí prakticky v každém větším městě. Jedná se o podniky umístěné v exkluzivních nemovitostech k tomuto účelu zakoupených, nebo nově postavených. Typická pro tyto podniky je i exkluzivita nabízených dívek. Jedná se o prostitutky, které mají mezi klientelou i stálé zákazníky.

Podstatou prosperity těchto podniků je donutit před samotným koitem zákazníka psychologickými prostředky k utracení co největší sumy peněz. Majitelé těchto zavedených podniků s "dobrou pověstí" dbají, aby v podnicích pracovaly dívky nad 18 let, aby v případě, kdy se jedná o cizinky, měly legálně povolen pobyt na území ČR. V těchto podnicích se důsledně dbá o hygienu. Po prostitutkách jsou požadovány pravidelné zdravotní prohlídky. Ceny jsou pak úměrné prostředí a poskytovaným službám.

Majitelé těchto luxusních podniků zaměstnávají právní poradce a množství dalšího personálu a to od barmanek, uklízeček, řidičů až po bezpečnostní ochranku. Specifikou je, že majitelé těchto podniků jsou prakticky nepostižitelní za trestný čin kuplířství, vzhledem k organizaci těchto podniků.

Pravý majitel je téměř vždy anonymní. O chod podniku jako takového se stará osoba, kterou nazveme "vedoucí pro provoz". Tento vystupuje při jednání se státní správou a při problémech s policií. Prostitutky mají s majitelem smlouvu o ubytování, nebo pronájem pokojů v prostoru nevěstince. Platba za poskytnuté sexuální služby probíhá předem na pokoji konkrétní dívce. Tato předá celou taxu k tomu určené osobě (barman, člen ochranky). Tento předá peníze "provoznímu" jako úhradu pronájmu pokoje. Finanční prostředky získané prostitucí, mimo prostředků na provoz (mzdy, další provozní výdaje) se převádí na bankovní konto nastrčené osoby.

Osoba, na jejíž jméno je zřízen účet převádí tyto finanční prostředky cestou finančního převodu (fingovaná koupě, půjčka, prodej) na účet pravého "anonymního" vlastníka podniku. Provozní vyplácí personál z finančních prostředků, které má permanentně k dispozici. Z částky, kterou předá provozní osobě, která je určena k vyplácení prostitutek, vyplácí tato osoba dále prostitutky. U finančních prostředků,

keré pocházejí z kuplířství a jsou takto "proprány", je prakticky nemožné dohledat jejich původ.

Ceny za poskytnuté služby jsou úměrné nákladům majitele. Jedná se o částky ve výši 2500-8000,- Kč. Cena je závislá na poskytnuté službě. Za pohlavní styk je to zpravidla 2500-4000,- Kč. Majitelé těchto podniků vynakládají množství finančních prostředků na reklamu a na korupci státních úředníků, aby měly jejich podniky zajištěny nerušený provoz.

Tyto dobře zavedené podniky se během následujících pěti až deseti let začaly potýkat s nájedzy vyděračských mafíanských gangů, které pocházely ze zemí bývalého SSSR. Ruskojazyčné skupiny ovládaly v tomto oboru celé území ČR a vytlačily skupiny italské i kosovo-albánské. Tyto skupiny vymáhaly pod pohrůžkou likvidace majitele, zaměstnanců, nebo pumových útoků (racketeering), tzv. "výpalné". Jedná se o tzv. „kryšu“ (v překladu střechu), neboli ochranu.

Dalo by se říci, že v současné době, pokud nejsou tyto podniky vlastněny samotnými těmito organizovanými zločineckými skupinami pak téměř všechny tyto skupinám, odvádějí pravidelně část zisků.

Prostituce provozovaná v privátních klubech a masážních salónech

Jedná se o podnik, který slouží k poskytování placené prostituce. Tyto podniky jsou charakteristické komornějším prostředím než okázalé luxusní night cluby. Jsou zaměřeny na méně náročnou klientelu a ceny v těchto podnicích jsou nižší vzhledem k menším provozním nákladům. Jedná se o menší pronajaté rodinné domky, nebo větší byty v městské zástavbě.

Tyto podniky fungují převážně v odpoledních a nočních hodinách. V těchto podnicích pracuje na směny obvykle pět až deset prostitutek. Tyto podniky inzerují v tisku, obvykle pod zástěrkou masážních salonů.

Kontakt na tyto podniky je prostřednictvím telefonních čísel uvedených v inzerci. Každý takový podnik má své zprostředkovatele. Jedná se především o taxikáře, pracovníky recepcí velkých hotelů, zaměstnance diskoték, kteří náhodně vytypovaným osobám nabízejí zprostředkování erotických služeb. Tuto činnost provádějí samozřejmě za podíl na zisku. Zpravidla za každého zákazníka, kterého se jim podaří získat. Tyto

podniky jsou zaměřeny především na provedení samotných sexuálních služeb, a proto nepotřebují takové zázemí jako prestižní night cluby.

Tyto podniky zaměstnávají zpravidla prostitutky, které se rekrutují z řad studentek středních a vysokých škol, vdaných i svobodných žen, které mají stálé zaměstnání. Provozní doba těchto podniků je pro tento typ prostituujících žen zvláště výhodná.

Podniky zpravidla poskytují i tzv. eskort, to znamená dovoz společnic a prostitutek dle přání zákazníků na různé privátní oslavy a přímo do bytů zákazníků, nebo na hotely a ubytovny.

V současnosti se ceny za poskytované služby v těchto podnicích pohybují v rozsahu od 1500,- do 2500 Kč za pohlavní styk. Ceny za orální či manuální stimulaci se pohybují od 500,- do 1500,- Kč.

Majitel podniku, kterému jsou odváděny zisky, je zpravidla majitelem nebo nájemcem podniku. Provoz zajišťuje další osoba, "provozní". Tato osoba je odpovědná za chod podniku. Obvykle provozuje jako zástěrku pro provozování prostituce nějakou živnost zpravidla pod názvem ubytovací služby. "Provozní" je nadřazen barmanovi, který vybírá od prostitutek finanční hotovost za poskytnuté služby a vede evidenci poskytnutých služeb a plateb zákazníků. Zpravidla se jedná o jednu z prostitutek.

Takový typ podniků zaměstnává zpravidla dva až tři ochránce, kteří dbají na bezpečnost podniku a prostitutek. Ochránci pak plní i roli řidičů pro realizaci služby "escort", nebo pro dovoz zákazníků. Provozní, který má na starosti chod podniku, prostřednictvím barmana vyplácí prostitutky. Zároveň vyplácí zprostředkovatele, ochránce a řidiče. Provozní předává skutečnému majiteli zisk v hotovosti, nebo častěji prostřednictvím finančního daru, nebo půjčky na účet. Tímto způsobem je zisk z prostituce opět legalizován. Podle odhadů pracovníku specializovaných útvarů policie platí 60% těchto podniků za tzv. „ochranu“ některé z ruskojazyčných organizovaných zločineckých skupin, které se touto činností zabývají.

Bytová prostituce provozovaná na tzv. "privátech"

Tato forma prostituce je typická tím, že je provozována v bytech v centrech měst a na sídlištích. Není omezena pouze na velká centra, ale je provozována téměř v každé obci.

Cílem tohoto druhu prostituce je minimalizovat provozní náklady. Je zaměřena na ne příliš zámožné klienty, nebo na klienty, kteří požadují při konzumu sexuálních služeb soukromí.

Bytová prostituce je provozována v pronajatých nebo k tomuto účelu zakoupených bytech, zřídka pak v soukromých bytech příležitostných prostitutek, které zde i bydlí.

Kontakt se zákazníky je prováděn prostřednictvím inzerce v denním tisku nebo k tomu určených specializovaných novinách a časopisech (Neireport, Intim-kontakt, Sex kontakt magazín, letáková inzerce, atd.), nebo prostřednictvím zprostředkovatelů (řidiči taxi, recepční v hotelech, zaměstnanci restaurací a zábavních provozoven).

Samotná konzumace této služby probíhá většinou na základě předchozí telefonické dohody, kdy je zákazníkovi nejprve sdělena cena služeb, a spektrum nabízených služeb. Po předběžné dohodě je zákazníkovi sdělena adresa příslušného bytu a čas, kdy mu bude služba poskytnuta. Tyto služby poskytují většinou dvě až tři prostitutky, které se v těchto bytech střídají, tak aby bylo možno zajistit provoz 24 hodin denně. Po příjezdu na "privát" má zákazník pouze omezenou možnost výběru dívek. Většinou spolu pracují dvě dívky a to tak, aby jedna z nich vždy obsluhovala telefonní linku z nabídky. Práce ve dvojicích je dále pro prostitutky přijatelnější z bezpečnostních důvodů. Existuje i modifikace prostitutka plus ochránce.

Ceny těchto služeb jsou poměrně nízké a pohybují se v současné době v rozmezí 600,- až 1500,- Kč za 1/2 hodiny, nebo pohlavní styk a v rozmezí 300,- až 600,- Kč za orální nebo manuální stimulaci.

Tato forma prostituce je v současné době velice rozšířená i přes značná bezpečnostní rizika, která skýtá jednak pro málo chráněné prostitutky, ale i pro zákazníky, kteří se často v těchto bytech stávají oběťmi loupežných přepadení či vydírání.

Poměrně běžné u tohoto druhu prostituce je, že prostitutci a provozuje manželský pár, kdy žena prostituje a manžel zastává roli ochránce. Běžná je i modifikace, kdy se prostitutí, v její bytové podobě, živý oba manželé.

Výhoda této formy provozování prostituce spočívá pro ženy, které jí provozují, ve skutečnosti, že nemusí část svého výdělku odvádět tak jako v předchozích případech na další výdaje a pro organizátora.

Escort

Escort je novější formou prostituce, která původně vznikla v USA. Tato služba funguje na základě inzerce v tisku a pomocí zprostředkovatelů. Jedná se o zprostředkování a dopravu prostitutek do místa bydliště zákazníka, na ubytovny, hotely, na různé oslavy a večírky.

Organizátor této služby zajistí několik telefonních linek, jejichž telefonní čísla jsou uvedena v inzertním tisku. Tyto linky obsluhuje jedna až dvě osoby, které registrují přání zákazníků a adresy na které jsou prostitutky dopravovány.

Dívky a ženy, které jsou do služby zvané escort zapojeny, jsou jednak během dne standardně zaměstnány, nebo se jedná o prostitutky „na volné noze“, nebo jde o ženy v domácnosti. Jsou to ženy z nejrůznějšího sociálního prostředí od profesionálních prostitutek až po spořádané zaměstnané vdané ženy, jinak vzorné matky svých dětí. Prostitutky mají permanentní spojení s operátorem (zpravidla mobilním telefonem nebo peagerem).

V případě, že dojde k zaregistrování zakázky, vyrozumí operátor dle předem dojednaného pořadí, nebo podle zákazníkem požadovaného typu služby či typu ženy příslušnou prostitutku o zakázce. Tato mu sdělí, jestli zakázku přijme. V případě, že ano, vyšle operátor pro dívku "řidiče-ochránce", který dívku vyzvedne na jí určeném místě a dopraví k zákazníkovi, kde zpovzdálí, nebo i tzv. "na tělo" provádí dle situace její ochranu a následně i její dopravu zpět z místa služby.

Princip financování tohoto systému je odlišný od předchozích forem prostituce. Dívky nejrůznějších typů jsou uvedeny v katalogu, který má k dispozici organizátor služby a operátor. Dále jsou zde uvedeny jejich míry, služby, které jsou ochotny

poskytnout a fotografie spolu s přezdívkou nebo "uměleckým" jménem a kontaktní telefon.

Za umístění v tomto katalogu dívky platí paušální částku organizátorovi, nebo majiteli služby. Tento prostřednictvím operátora a řidiče-ochránce získává přehled o jednotlivých "akcích" zaměstnankyň. Prostitutky z každé realizované transakce platí paušální částku řidiči-ochránci, který ji odevzdává operátorovi, organizátorovi, nebo majiteli. Tento pak vyplácí řidiči-ochránci jeho mzdu a částku na pokrytí jeho nákladů.

Mnoho prostitutek vyhledává tuto možnost výdělku především z důvodů anonymity. Nebezpečí pro prostitutky pak skýtá především skutečnost, že samotná "akce" probíhá v cizím prostředí mnohdy bez možnosti přímé ochrany. Trestné činy násilného charakteru jako jsou loupežné přepadení, znásilnění, ublížení na zdraví, vražda spáchané na těchto ženách jsou však doposud pouze výjimkou.

Ceny za poskytování těchto služeb jsou závislé především na vzdálenosti na jakou je služba poskytnuta a na době po kterou je poskytována (min./km.). Dále pak na druhu poskytované služby. Vzhledem k tomu, že tuto službu většinou poskytují nejen specializované firmy, tak jak je uvedeno výše, ale i většina luxusních nočních klubů, privátních klubů, bytových prostitutek je rozsah cen v takovém spektru, že je zbytečné ho zde uvádět. Podstatou však je, že cena je vždy dohodnuta předem. V současnosti se již stává zvykem, že dívky jsou schopny na požádání předložit lékařské vysvědčení.

Vzhledem k anonymitě služby je zaregistrováno minimum případů, kdy by se prostitutky, které se věnují této činnosti, staly obětí vydírání.

Pouliční prostituce, silniční prostituce

Nejhorším produktem a potvrzením neexistence kvalitní právní úpravy prostituce v České republice je pouliční divoká prostituce. Právě tento typ prostituce nechvalně proslavil Českou republiku po celém světě. Tento typ prostituce je znám již od dob starého Říma.

Nutno však podotknout, že právě tento typ prostituce byl nejvíce postižen represí. Je to poměrně dobře pochopitelné, jelikož tato činnost provozovaná na veřejných místech, zvláště u rušných dopravních tepen není právě dobrou vizitkou civilizované země. Toto však zřejmě neplatí o České republice, která si ze své pověsti pranic nedělá.

Pouliční prostituce je v České republice masovým jevem. Stovky prostitutek lemují hlavní tahy silnic, které se vinou směrem od hraničních přechodů zejména Rakouska a Spolkové republiky Německo do hlubokého vnitrozemí České republiky. Situace je obdobná i na hlavních třídách vesměs všech větších českých měst.

Princip pouliční prostituce je prajednoduchý. Organizátor prostituce (pasák) shromáždí kolem sebe několik prostitutek, které nabízí svoje služby obvykle na veřejných místech v ulicích měst a u rušných dopravních tepen. Prostitutka pak výdělkem živý sebe i pasáka. Provozní náklady této činnosti jsou nulové. Výdělky prostitutek jsou minimální.

Další formou pouliční prostituce je prostitutka samotářka, která nemá pasáka a pracuje prakticky bez ochrany. Tuto formu provozují prostitutky vyššího věku za zenitem svojí kariéry, s minimálními výdělky a maximálním rizikem. Právě tyto ženy se stávají nejčastějšími oběťmi násilných trestných činů spáchaných na prostitutkách jejich zákazníci. Jedná se o vraždy, znásilnění, ublížení na zdraví a loupežná přepadení.

Samotné poskytování sexuálních služeb probíhá v automobilech zákazníků zaparkovaných na lesních cestách, parkovištích nebo při okrajích silnic. Dále pak v průchodech domů či parcích. Je zřejmé, že značné procento násilných trestných činů je spácháno i na zákaznicích pouličních prostitutek, které mnohdy slouží jako volavky při loupežných přepadeních a vydírání. Statistiky v tomto ohledu jsou zavádějící, vzhledem ke skutečnosti, že poškození touto trestnou činností neuvádějí zpravidla, za jakých okolností se stali oběťmi trestné činnosti.

Organizovaná pouliční prostituce je z 60% ovládána romskými a bulharskými organizovanými skupinami. Asi 20 % pouliční prostituci ovládají kosovo-albánské gangy. (IKSP, Prostituce v České republice, s. 25)

Většina prostitutek tuto činnost vykonává v naprosté závislosti na svém pasákovi. Obvykle pasák vlastní osobní doklady prostitutky, nebo je zde jiná forma závislosti. Dívky jsou obvykle pasákovi prodány a tem po nich pak žádá, aby si na svoji svobodu vydělaly. Mnoho těchto dívek je velice mladého věku a nízké inteligence, neovládají žádný cizí jazyk, jsou bez vzdělání a pocházejí z vesnického prostředí. Jedná se dále o cizinky (Bulharky, ženy pocházející z bývalého SSSR) a velmi mladé Romky.

Mezi Rómy je prostituce velmi rozšířeným jevem a prostituce, na které parazitují příbuzní (bratr, strýc, otec) je běžná. Zpravidla jsou tyto dívky naprosto dezorientovány a neví, kde se vlastně nacházejí. Propracovaný systém těchto skupin pak tyto dívky přemísťuje v určitých časových periodách z místa na místo.

Převážná většina těchto děvčat je závislá na některé návykové látce. Nejběžnější drogou prostitutek je pervitin. Indikována však byla u prostitutek i závislost na kokainu a heroinu. Pouliční prostitutky užívají pravidelně nějakou drogu asi v 80 %. Až 95% pouličních prostitutek má nějakou zkušenost s drogou za sebou. (IKSP, Prostituce v České republice, s. 28) Závislost na drogách a na dodavatelích-pasácích umožňuje snadnou manipulovatelnost těchto prostitutek. Specializované útvary Policie České republiky zaznamenávají pravidelně případy unesených dívek nucených k prostituci.

Nebezpečí pouliční prostitutek tkví především ve skutečnosti, že tato je hlavním zdrojem obrovského rozšíření pohlavně přenosných nemocí (syfilis, kapavka, hepatitida typu B, AIDS, atd.). Promořenost těmito chorobami mezi prostitutkami je značná zvláště na Karlovarsku, Chebsku a Teplicku.

Ceny služeb pouličních prostitutek jsou úměrné úrovni těchto služeb. Za pohlavní styk požaduje prostitutka této kategorie zpravidla 400,- až 1200,- Kč. Za orální či manuální služby 200,- až 500,- Kč.

Klienty těchto dívek jsou obvykle sexuální turisté z Německa a Rakouska a řidiči dálkové nákladní dopravy.

V poslední době se hovoří o regulaci pouliční prostituce. Proběhlo několik pokusů prostituci korigovat či sankcionovat obecně závaznými vyhláškami měst a obcí. Nicméně s ohledem na možnosti obecní policie, nepružnou legislativou a k sankčním prostředkům, které je možno za nerespektování obecní vyhlášky uložit je tato snaha pouličním prostitutkám a pasáků pouze k pobavení.

Závěrem by se k tomuto druhu prostituce dalo říci, že je semeništěm pohlavně přenosných chorob, podhoubím organizovaného zločinu a v podobě v jaké ji známe nyní ostudou České republiky.

Hotelová prostituce

Jedná se o diskrétní typ prostituce, která je zaměřena především na zahraniční klientelu a na seriózní podnikatele a obchodníky. Zprostředkovateli těchto služeb jsou

zpravidla pracovníci velkých luxusních hotelů zaměřených na mezinárodní klientelu. Frekvence poskytování těchto služeb se zvyšuje v době trvání mezinárodních veletrhů, velkých společenských a sportovních událostí.

Typ žen a dívek, které tento typ prostituce provozují je dán především požadavky klientely a prostředím ve kterém působí. Jedná se převážně o exkluzivní typy žen a dívek, které jsou středoškolsky a někdy i vysokoškolsky vzdělané, dokonale jazykově disponované. Tyto ženy pracují obvykle nezávisle za pomoci úplatků pro zprostředkovatele. Pokud má již tato žena vytvořenu stálou klientelu obejde se v mnoha případech i bez služeb zprostředkovatelů.

Tento typ luxusních prostitutek využívají především zahraniční a tuzemští podnikatelé při obchodních cestách jako společnice a mnohdy i při obchodních jednáních jako formu nátlaku při uzavírání důležitých obchodů. Mnohdy se stává, že obchodník zaplatí před dohodnutím kontraktu tuto luxusní prostitutku obchodnímu partnerovi, nebo jsou služby těchto prostitutek využívány jako forma úplatku při získávání důležitých zakázek.

Ceny těchto luxusních společnic jsou úměrné kvalitě poskytovaných služeb, tzn. velmi vysoké. Jedná se o částky od 6.000,-Kč za pouhý pohlavní styk až po částky kolem 100.000,- Kč, pokud dívka pracuje jako doprovod, průvodkyně a poskytovatelka erotických služeb pro obchodníky v delším časovém intervalu.

Call girl

Jedná se o prostitutky, které provádějí svoji činnost na základě telefonické objednávky. Řemeslo provozují jednak v k tomu určených bytech, nebo dle přání klienta. Náplň práce těchto prostitutek je obdobná jako u předchozí skupiny žen. Rozdíl je v tom, že kontakt mezi zákazníkem a prostitutkou probíhá výlučně prostřednictvím inzerce "na telefon", nebo pomocí prostředníků, kteří vlastní seznamy těchto dívek. Tyto seznamy bývají zpravidla doplněny fotografií dívky, nabídkou služeb, které je ochotna poskytnout, zmínkou o jazykovém vybavení, a především kontaktním telefonem.

Luxusní prostitutky, prostituti - společnice, společníci

Tento typ prostituce je zaměřen na velmi bohatou klientelu, ženy i muže. Vlivní a bohatí podnikatelé a podnikatelky, kteří nemají stálého partnera a pro své pracovní vytížení, nemají možnost navázat normální vztah, jsou zákazníky této skupiny prostitutek a prostitutů. Společníci a společnice jsou najímání k návštěvám kulturních představení, na obchodní jednání na trávení dovolených a zkrátka všude tam kde společenská konvence vyžaduje od úspěšného člověka doprovod, nebo partnera.

Poskytování erotických služeb, je pouze jednou ze služeb, které tyto osoby jsou schopny nabídnout. Zpravidla se jedná o velice atraktivní muže a ženy, které disponují vlastní byty a luxusní automobily, jsou vzdělaní a kultivovaní. Jazyková vybavenost je zde již standardně požadována. Mnoho těchto profesionálních společníků a společnic nabízí pro svoje zákazníky i osobní ochranu. Společníci a společnice jsou najímání jednak k provedení požadované erotické služby, nebo i na delší období, někdy i několik týdnů a měsíců. Často jsou tyto osoby využívány „lobbyistickými“ skupinami k vytvoření výhodných kontraktů, získání zakázek, nebo ke dlouhodobému působení na objekt jejich zájmu.

Vzhledem k cílové skupině zákazníků a charakteru a spektru poskytovaných služeb se jedná o nejdražší formu prostituce. Tyto osoby si účtují za poskytování svých služeb částky v řádech desetitisíců a statisíců Kč a to zpravidla v cizích měnách. Tyto osoby jsou zpravidla naprosto nezávislé a přímo se nabízejí jejich přirovnání k antickým hetérám nebo japonským gejšám.

Specializované druhy prostituce

Provozování prostituce je určitá forma obchodního vztahu. Jako každý obchodní vztah tak i prostituce je vymezena především poptávkou. Pravdivost této premisy byla ověřena i staletími existence prostituce.

V České republice existují v současné době všechny druhy podniků a forem prostituce, které jsou uvedeny výše. Samozřejmě všechny druhy prostituce existují v nejrůznějších modifikacích.

Téměř každý podnik poskytující sexuální služby je dnes schopen nabídnout služby pro ženy.

Velice „obchodně“ úspěšný je experiment se sexuální manufakturou v Praze v prostorách Holešovické tržnice, kde na ploše 1000 m² jsou umístěny malé pokoje k uskutečnění erotických služeb od 150 dívek, které jsou zákazníkům k dispozici v non-stop provozu. Zajímavá je v této sexuální manufaktuře i forma placení za služby. Vše je placeno vzhazováním dvacetikorunových mincí do příslušných schránek.

Při vstupu, při výběru dívky, při rezervaci boxu, při volbě příslušné sexuální aktivity provozované s dívkou. Pravdou je, že tento podnik je znám vysokou kvalitou dívek, čistotou a širokým spektrem poskytovaných služeb za relativně nízké ceny. Pohlavní styk zde je zákazníkovi poskytnut za 600,- až 1000,- Kč dle předplacené doby poskytované služby.

Běžné jsou dnes již i služby pro homosexuální muže a ženy. Tyto služby poskytují stále klientele zavedené podniky, nebo podniky, které se na tento typ služeb specializují. Tyto služby jsou poskytovány formou inzerce i zprostředkovateli. Homosexuální prostitutky a prostitutky nalezneme na privátech specializovaných na tyto služby, mezi bytovými prostitutkami a prostitutky. Praha se společně s Moskvou a Budapeští stala evropským centrem pouliční mužské homosexuální prostituce. K této činnosti jsou využíváni i velmi mladí chlapci závislí na některé z tvrdých drog.

Specializované policejní útvary registrují a monitorují činnost organizovaných kriminálních skupin, které jsou zaměřeny na nabízení dětské prostituce. Jedná se především o bulharské skupiny a osoby, které se rekrutují z řad romského etnika. Tuto službu vyhledávají v pohraničních oblastech České republiky především pedofilně orientovaní jedinci z Německa a Holandska.

Všechny druhy podniků poskytující erotické služby a některé provozovatelky bytové prostituce nabízejí sadomasochistickou mužskou i ženskou prostituci zaměřenou na celé spektrum netradičních, nebo někdy až patologických sexuálních aktivit (SM, klinik, TV, atd.)

Mnoho prostitutek dnes nabízí, v k tomu účelu vybavených bytech a rodinných domech pro movité deviantní klienty různá představení kdy imitují znásilnění, nebo předvádějí sex se zvířaty. Existence těchto podniků je však tajena a tyto se specializují na stálou klientelu.

V podstatě by se dala tato podkapitola shrnout konstatováním, že "sexuální průmysl", kterým se stala Česká republika během posledních deseti let známá, může za příslušný finanční obnos nabídnout prakticky vše.

1.4 Shrnutí

Sexuální chování je ve všech kulturách podřizováno obecně uznávaným mravním a právním hodnotám. Sexualita motivuje jednání člověka po celou známou historii lidské civilizace. V průběhu lidských dějin bylo hodnocení sexuálních excesů poplatné společenskému klimatu a společenským potřebám, které se odrážely v náboženských, právních a morálně-etických normách a zvycích.

Dalo by se předpokládat, že hovořit na začátku jednadvacátého století o mravnosti obecně a potažmo o prostituci, je pošetilé, neboť společnost je již natolik vyspělá, že dodržování práv a svobod občana, mezi které patří i právo svobodně se přihlásit k určitému sexuálnímu zaměření a volit s ním spojené aktivity, je samozřejmé a nebude nikým a za žádných okolností narušováno. Takové dokonalosti však zřejmě žádná společnost nedosáhne a vždy bude nutné uplatňovat jisté regulativy v zájmu tzv. „vyššího principu mravního“, kterým je v daném případě přinejmenším zájem každé vyspělé společnosti na vývoji mládeže.

Pohled na současný stav naší společnosti a již uvedenou skutečnost, že zde existuje možnost koupit si jakoukoliv sexuální službu (v oblasti prostituce jsou uplatňovány rovněž ekonomické zákony nabídky a poptávky), vymezuje prostituci jako sociální jev.

I přes různost názorů na problematiku prostituce převažuje ve společnosti negativní postoj a prostituce je hodnocena jako amorální jev poškozující pověst České republiky v zahraničí.

2. Legislativní rámec prostituce

Tato kapitola zachycuje prostituci v právním kontextu, popisuje jednotlivé způsoby přístupu společnosti k tomuto fenoménu, aboliční, reglementační a represivní přístup. (Chmelík, Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita, s. 62,63)

Nejdříve se zaměříme na vztah práva k prostituci a jeho historický vývoj. Dále se v této kapitole zaměříme na popsání současného vztahu práva a prostituční scény v podmínkách České republiky se specifikací určitých skutkových podstat trestných činů souvisejících s prostitucí. Závěr bude tvořit popis legislativních trendů v řešení trestně-právní regulace prostituce.

2.1 Prostituce a právo z hlediska historického vývoje

Celou touto diplomovou prací se vine základní myšlenka, že fenomén prostituce je fenoménem věčným a zřejmě nezničitelným. K opravdu seriozní úvaze na téma prostituce je však třeba obeznámit se současnou právní úpravou tohoto jevu.

V podstatě každá lidská činnost podléhá určitým společenským normám, které si vytváří každá civilizace. Za tisíce let existence lidstva se vytváří obecná povědomost o tom, co je špatné a co je dobré. V jednotlivých obdobích existence lidské civilizace se potom tyto společenské normy mění tak, jak je ten který jev žádoucí, akceptovatelný, či naopak naprosto nepřijatelný. Psaná podoba těchto společenských norem a pravidel se samozřejmě odráží i v legislativě a právním řádu současného moderního právního státu.

Pokud se týče fenoménu prostituce, pak ze skutečnosti, že současné trestní právo aplikované na území České republiky nezná skutkovou podstatu, která by stavěla prostituci mimo zákon, je možno vyvodit, že pokud nejsou některé její formy přímo společensky žádoucí, pak jsou zcela jistě společností a státem akceptovány.

Mez právní faktory jenž výrazně napomáhají současné situaci na prostituční scéně jsou především chybějící právní norma kontrolující a regulující nabídku sexuálních služeb, chybí trestní odpovědnost právnických osob, tj. nemožnost sankcionování kořistění z prostituce v nočních podnicích, masážních salonech apod., nedostatečná legislativa vyvolávající pocit relativního bezpečí u pachatelů, malá ochrana svědků vede k tomu, že poškozené ženy mění, případně odvolávají výpovědi, svědkyně po prvotním podání vysvětlení není k zastížení pro potřeby následného trestního řízení, obtížné a

často dlouhotrvající prokazování trestné činnosti, tedy že jde o organizovaný zločin, malá spolupráce obětí s orgány činnými v trestním řízení související i se strachem před trestní sankcí a následným vyhoštěním ženy do země původu, častý je i strach z morálního odsouzení sociálního okolí.

Tento stav však nebyl vždy takový jako v současné době. Například Zákon číslo 241/1922 Sb., O potírání pohlavních nemocí, stavěl prostituci v jakékoliv podobě mimo zákon (Zemský policejní věstník č. 6/1922, s. 6). Zákonodárce vycházel v té době z předpokladu, že prostituce je hlavním zdrojem šíření pohlavních chorob a prohlásil ji za nedovolenou a trestnou. Ani v dobách první republiky se však prostituci nepodařilo vymístit, díky tehdejšímu společensko-ekonomickému profilu společnosti. Existovaly skupiny extrémně bohatých občanů republiky a velká většina ostatních, tj. i žen se ocitla v postavení spodiny společnosti a to díky rozdílným majetkovým poměrům.

Tyto jevy pak přímo vybízely ženy k postoupení rizika trestního stíhání vzhledem k vysokým příjmům z prostituce. Z první republiky je pak známo značné množství skandálů, kdy ne jedna politická kariéra ne jednoho úspěšného muže skončila právě na prokázaném styku s prostitutkou. Obecně, ale i z pohledu trestního práva, je prostituce sociálně patologický jev, který podle historických zkušeností nelze zcela vymístit. Lze jí však regulovat tak, aby nenarušovala veřejný pořádek, neohrožovala výchovu dětí a mládeže a neurážela mravní citění veřejnosti.

Současný trestní zákon v ustanovení § 3 odst. 1, 2 stanoví, že trestný čin je pro společnost nebezpečný čin, jehož znaky jsou uvedeny v trestním zákoně. Čin, jehož stupeň nebezpečnosti pro společnost je nepatrný, není trestným činem, i když jinak vykazuje znaky trestného činu. (Jelínek, Sovák, Trestný zákon a trestní řád, s. 8)

Neexistence ustanovení trestního zákona, které by vymezovalo prostituci jako trestný čin je pak s ohledem na výše uvedené ustanovení § 3 odst. 1, 2 trestního zákona dostatečným vyjádřením společenské akceptace prostituce. Tato je pak možná, především s ohledem na obecné povědomí o nejnovějších vědeckých poznatcích v oboru praktické medicíny, sexuologie, psychologie a sociologie.

Tyto poznatky odůvodňují závěr, že mnoho jedinců s patologickými symptomy v oblasti sexuality realizují své sexuální chování, které je produktem těchto symptomů, s prostitutkami a nerealizují je formou sexuálního násilí. Dále pak s ohledem na

skutečnost, že jedinci, kteří nemají stálého sexuálního partnera, mají možnost společensky přijatelnou formou uspokojit svůj sexuální pud.

Je však neoddiskutovatelným faktem, že prostituce a především některé jevy, které s ní souvisejí, nejsou právě tím, co by bylo vždy v souladu se sociálně-společenskými normami a už vůbec ne s normami trestně právními.

Příčinou této skutečnosti, je především fakt, že současná zvýšená poptávka po neosobním uspokojení pohlavního pudu se stává módním pseudokulturním produktem moderní konzumní společnosti. V současné době se stává tento jev typickým nejen pro muže, ale i pro ženy a to různých sexuálních orientací a zaměření. S tímto souvisejí další obrovské zisky, které z prostituce plynou. Pokud připustíme dnes již prokázaný fakt, že organizovaná prostituce a celý "sexuální průmysl" (prostituce, pornografie) je v rukou organizovaného zločinu všude na světě, je potřeba regulace zcela zřejmá. O dalších souvislostech výše nastíněného problému bude hovořeno v dalších kapitolách této práce.

2.2 Trestná činnost související s provozováním prostituce

Již v předchozích kapitolách této práce byla stanovena hypotéza, že některé formy prostituce v České republice jsou v současné době pod kontrolou organizovaných zločineckých skupin.

Tato skutečnost je v současné době stále častěji dokumentována pracovníky speciálních policejních útvarů. Během posledních deseti let byly opakovaně indikovány kvalifikované formy trestné činnosti v souvislosti s prostitucí. Tyto formy jsou v této práci analyzovány a systematicky roztříděny podle frekvence opakujících se určujících znaků, tzv. „modu operandi“.

a) Organizované kuplířství

Skupiny, které se zabývají výdělečně kuplířstvím, se rekrutují především z řad občanů bývalého SSSR, bývalé Jugoslávie, Bulharska. Občané České republiky jsou

těmito skupinami zaměstnávání. Na území České republiky bylo v minulosti stíháno i množství rómských gangů, které organizované kuplířství provozovali v SRN, Holandsku, Anglii a Norsku.

Klasická organizovaná skupina zabývající se kuplířstvím mívá obvykle 4-8 členů. Dělbá úkolů je předem dána. Ve struktuře těchto skupin lze jasně identifikovat řídicí článek, jakož i osoby podřízené. Činnost skupiny mívá obvykle dvě formy. Jednou z nich je získat dívky, vytvořit u nich určitý stupeň závislosti na skupině, přimět jí k prostituci a poté prodat majiteli masážního salonu, nočního klubu, nebo pouličnímu pasáckému gangu. Druhou z forem je nejen získání a "zpracování" dívek a žen, ale i následné další parazitování na jejich prostituci.

Dělbá úkolů v organizované kuplířské skupině bývá pevně stanovena.

Tipař-osoba, která vyhledává ženy a dívky na diskotékách, nádražích parcích. Jsou to osoby, které se snaží zapůsobit na převážně mladé dívky. Mnohdy v první fázi nabízejí trvalý vztah, snaží se vypěstovat citovou závislost.

Náborář-osoba, která dívky kontaktuje pod různými záminkami, a snaží se je získat k prostituci. Nejprve nabídnou lukrativní zaměstnání např. tanečnice, společnice a postupem času zmíní i možnost prostituce za nesrovnatelně vyšší výdělky. Snaží se dívky zahrnout dary, půjčkami. Zvou je do luxusních podniků, demonstrují drahá vozidla. Zpravidla je s dívkou nakontaktuje tipař. Úzce spolupracují s tipaři. Náborář se snaží vypěstovat pocit existenční-ekonomické závislosti. Pokud pracuje ve dvojici s tipařem, kombinují citovou závislost s ekonomickou.

V závěrečné fázi používají k získání dívek k prostituci vydírání, nebo přímého fyzického násilí. Použitím hrubého násilí jsou charakteristické zvláště cikánské gangy. Dívky starší 18 let jsou prodávány zájemcům (dalším pasáckým skupinám) za 2-3 tisíce euro. Dívky mladší jsou prodávány za nižší částky.

Dopravci-osoby, které vozí dívky na místo určení. Tyto osoby jsou zpravidla placeny organizátorem paušální částkou. Dopravci obvykle parazitují se souhlasem organizátora ještě i na prostituci dívky, kterou dopravují. Je možná i modifikace, kdy je kumulována funkce tipař, náborář, dopravce.

Pasák, kuplíř - osoba, která dívky k provozování prostituce přiměje, "hlídá" je a "ochraňuje" a z jejich prostituce kořistí. Klasická modifikace "pouliční pasák"(v ČR

především na E 55, Teplice, Cheb) má většinou 1-5 dívek. Někdy se stává, že ve vztahu prostitutka pasák je provázaná prvotní silnou citovou vazbou, jakoby zamilovaností. Zřídka kdy je toto vzájemné. Pokud jde o typické pouliční pasáky, pak Rómové dominují. V poslední době jsou Rómové najímáni bulharskými a kosovo-albánskými gangy.

Typický pasák pase svoje dívky na ulici, ale do této skupiny patří i majitelé podniků, kde se prostituce provozuje (masážní a erotické salóny, restaurační a ubytovací zařízení, noční podniky, kluby). V poslední době existuje spíše modifikace, při které roli pasáka zastává barman v nočním klubu, nebo určená prostitutka. Finanční prostředky získané prostitucí jsou předávány provoznímu a poté na účet fiktivního majitele. Skutečný majitel, organizátor bývá anonymní. Dostávají se k němu již "čisté" peníze.

Existují však ještě další osoby, které z provozování prostituce kořistí nepřímo, tj. provozování prostituce podporují.

Hlídač aut-osoba, která hlídá auta zákazníků, před bytem, hotelovým pokojem, nočním klubem

Majitelé klíčů-osoby, které za provizi půjčují byty. Jedná se o formu pronájmu rodinných domů, bytů k provozování prostituce

Ochránci-zajišťují bezpečnost personálu i klientů v nočních klubech

Provozní-zajišťuje chod nočního podniku, disponuje s provozními financemi

b) Organizovaný obchod s lidmi

I toto odvětví organizovaného zločinu se rozvinulo vzhledem k vysoké poptávce po tomto servisu při organizování prostituce v zahraničí. Podstatou této činnosti je naplnění skutkové podstaty trestného činu Obchodování s lidmi dle ustanovení § 232a TZ.

Je tím myšleno zejména jednání, při kterém pachatel přiměje, zjedná, najme, zláká, dopraví, ukryje, zadržuje nebo vydá osobu mladší osmnáct let, aby jí bylo užito k pohlavnímu styku nebo k jiným formám sexuálního obtěžování nebo zneužívání anebo

v případě osob starších 18 - ti let za použití násilí, pohrůžky násilí nebo lsti, anebo zneužitím něčího omylu, tísně nebo závislosti.

Touto trestnou činností se zabývají na našem území organizované skupiny bulharské, italské, kosovo-albánské, rómské a také i skupiny pachatelů ze zemí bývalého SSSR.

U těchto skupin bývá zachováno rozdělení funkcí jako v předchozím případě. Bývá zachována funkce tipař, náborář, dopravce, pasák-kuplíř. V této modifikaci jsou zřetelně odlišitelné ještě další funkce.

Specifická je zde role náboráře. Vzhledem ke způsobu provedení tohoto trestného činu, kdy mnoho mladých naivních dívek je původně znáborováno fiktivní agenturou pro práci v zahraničí. Jedná se o nabídku míst tzv. ou-pair, uměleckých tanečnic, barmanek. Dále jsou jim nabízena pracovní místa v průmyslu, obchodu a službách. Tyto agentury využívají hojně inzerce v médiích. (IKSP, Prostituce v České republice, s. 28)

Dívkám je zprostředkováno získání cestovních pasů nebo víz a jsou posléze vybaveny kontaktními adresami v zahraničí. Někdy je zprostředkována i doprava těchto dívek do cílových zemí na turistická víza. Po příjezdu do cílové země jsou jim odebrány cestovní doklady, finanční hotovost a je jim dána možnost náklady na jejich cestu "odpracovat" při prostituci. Pokud toto dívky odmítnou, jsou fyzicky a psychicky týrány, až do doby, kdy je jejich odpor zlomen. Poté jsou za předem dohodnuté částky prodávány jednotlivým majitelům nočních klubů, nebo pasákům. Interpol eviduje mnoho případů pohřešování a také vražd těchto dívek.

Česká republika je známa ve světě jako zdroj těchto převážně velmi mladých prostitutek.

Např. v roce 1998 realizovala FBI jako pachatele této trestné činnosti rozvětvený gang českých pasáků. Několik desítek českých prostitutek bylo v souvislosti s tímto skandálem vyhoštěno po provedených výsleších z USA. Tento zátah byl proveden ve spolupráci specializovaných policejních útvarů ČR a USA.

Ve zprávě Ústřední zpravodajské služby Spojených států amerických (CIA), která byla dne 2. dubna 2000 zveřejněna v deníku The New York Times, se uvádí, že Česká republika patří společně s Ruskem, Thajskem, Čínou, Mexikem a Vietnamem k primárním zdrojům pašeráků prostitutek a dalších zneužívaných osob do Spojených

států. Podle této zprávy je ročně do USA propašováno z východní Evropy, Asie a Latinské Ameriky 50.000 žen a dětí, které jsou nuceny k prostituci a zneužívány k otrockým pracím. Autoři této práce popisují případy žen, které odpověděly na nabídky pracovních míst do restaurací, úřadů, nebo na hlídání dětí a po příjezdu do USA zjistily, že tato místa neexistují. Tato zpráva obsahuje 79 stran a nese název „Mezinárodní pašování žen do Spojených států amerických“.

Tyto operace jsou pravidelně prováděny ve spolupráci s policejními jednotkami SRN a Rakouské republiky. Rozvinuta je tato spolupráce i s policejními útvary zabývajícími se obchodem s lidmi v Itálii a ve Španělsku.

Další funkce typické pro modifikaci-obchodování se ženami:

Padělatel-osoba, která se zabývá výrobou padělaných dokladů pro ženy a dívky, které mají být dopraveny do ciziny. Účelem je zametení stop a ztížení dohledání táborovaných, či unesených osob. Dále se tato funkce využívá pro vytvoření nové identity dívce, která byla vyhoštěna z cílové země, a byl jí udělen zákaz pobytu.

Převaděč-osoba, která se zabývá ilegální dopravou dívek do cílové země.

Skupiny zabývající se obchodem se ženami jsou typické mezinárodním prvkem, vysokým stupněm organizovanosti, kvalitním technickým vybavením a vazbami na státní úředníky jak v ČR, tak v cílových zemích.

Výdělky z této trestné činnosti jsou astronomické. Platby a bankovní transakce k zabezpečení této činnosti jsou neprůhledné a prováděné obvykle přes třetí země, kde jsou peníze "čištěny".

c) Organizované vydírání prostitute

Tato forma kořistění z prostituce je poměrně nová a je doménou výlučně organizovaných zločineckých skupin za zemí bývalého SSSR.

Tato trestná činnost zaznamenala masového nárůstu v letech 1998, 1999 a 2000. V současnosti má již podobu naprostého přebírání kontroly nad organizovaným kuplířstvím a obchodem se ženami v celé střední Evropě.

Tyto skupiny neútočí přímo na prostitutky, ale převážně na majitele nočních klubů a pasáky. Zpravidla funguje tento způsob vydírání prostituce tím způsobem, že do nočního podniku je nasazena prostitutka, která je ve spojení s organizovanou skupinou vyděračů. Tato působí určitou dobu v podniku, kde zmapuje situaci. Zaměřuje se především na výdělky podniku, či jednotlivých prostitutek a konkrétní podobu finančních toků v podniku. Obvykle se snaží zjistit i skutečného majitele podniku.

Ve druhé fázi přijíždí do podniku, nebo za pasákem skupina vyděračů. Nejbrutálnějšími metodami se snaží vyvolat strach u majitele podniku i jeho zaměstnankyň. Toto násilí má podobu fyzických útoků na prostitutky, zákazníky i personál. Dochází při něm k mrzačení prostitutek i vraždám. Následně po této demonstraci síly je po majiteli podniku požadována částka za ochranu, tzv. "kryšu". Dále je známa i modifikace s tzv. druhou skupinou, skupinou "ochránců" která je samozřejmě součástí jednoho gangu.

Právě vzhledem k tomuto jevu v současné době atraktivní mladé prostitutky začínají spíše provozovat bytovou prostituci, či prostituci na telefon. Dle názoru policejních analytiků je však otázkou času, kdy ruskojazyčné organizované zločinecké bandy začnou přebírat kontrolu i nad tímto způsobem provozování prostituce.

Prostor pro tuto trestnou činnost vytvořila právě neexistence právní úpravy prostituce a stanovení jasných zákonných mantinelů.

Majitelé nočních klubů a nevěstinců, kteří sami provozují činnost za hranicemi zákona, jen těžko nacházejí cestu k represivním složkám tohoto státu, stejně jako prostitutky.

Závěrem lze tedy říci, že mnohá prostitutka by v současné době ráda provozovala raději zdaněné legální řemeslo s jasně vymezenými pravidly, než mnohem větší sumy odvádět z její prostituce vyděračům a ochráncům.

2.3 Prostituce a její regulace trestněprávními normami

V kontextu trestněprávní regulace jednání spojených s prostitucí je nutné hned v úvodu uvést důležitou skutečnost, a to uvědomit si rozdíl mezi dobrovolným provozováním prostituce z vlastního rozhodnutí a jednáními, kdy oběť je k provozování prostituce nucena násilím.

Mezi veřejností jsou mnohdy směřovány pojmy prostituce, nucená prostituce, obchodování s lidmi. Zatímco při obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování či při nucené prostituci dochází k závažnému porušování práv vykořisťovaných osob, u prostituce jako takové k žádnému porušování práv osob poskytujících sexuální služby docházet nemusí. Může tedy být, a v některých státech i legislativně prostituce je nahlížena jako práce a legitimní zdroj obživy. Tento postoj vychází z přesvědčení, že člověk má právo rozhodovat o svém těle a o způsobu, jak si bude vydělávat na živobytí.

Na tomto místě bych se chtěl věnovat především skutkovým podstatám trestných činů, které s provozováním prostituce bezprostředně souvisejí. Tyto skutkové podstaty jsou zde uspořádány chronologicky podle toho, v jaké frekvenci jsou znaky těchto trestných činů zjišťovány v souvislosti s provozováním prostituce. Od uspořádání skutkových podstat trestných činů dle jejich společenské nebezpečnosti, tak jak jsou uspořádány v trestním zákoně, bylo vzhledem k zadání této práce upuštěno.

Trestný čin **Kuplířství** dle ustanovení **§ 204 trestního zákona**

Zde je na místě uvést, že prostitucí ve smyslu ustanovení § 204 trestního zákona se rozumí nejen pohlavní styk s jinými osobami za úplatu uskutečněný formou soulože, ale i všechny další formy ukájení pohlavního pudu jiné osoby stejného nebo opačného pohlaví tělesným stykem za úplatu.

Toto ustanovení trestního zákona slouží k provedení Mezinárodní úmluvy o potlačování a zrušení obchodu s lidmi a vykořisťování prostituce jiného, která byla uzavřena dne 2. 12. 1949 a Československo k ní přistoupilo dne 14. 3. 1958. Jako taková jsou ustanovení § 204 trestního zákona, Kuplířství vložena do V Hlavy TZ mezi trestné činy hrubě narušující občanské soužití. (Novotný, Trestní právo hmotné, s. 100)

Jedná se o úmyslný trestný čin, který je v zákoně vyjádřen formulací " Kdo jiného zjedná, přiměje nebo svede k provozování prostituce, nebo kdo kořistí z prostituce provozované jiným...,“.

Ve druhém odstavci, tohoto ustanovení trestního zákona je poté zohledněna závažnější forma výše popsaného jednání a to slovy "...spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 za použití násilí, pohrůžky násilí nebo pohrůžky jiné vážné újmy anebo zneužívaje tísně nebo závislosti jiného...“.

Odstavec třetí tohoto zákonného ustanovení poté uvozuje jednání kdy pachatel

- a) získá-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 značný prospěch,
- b) spáchá -li takový čin jako člen organizované skupiny, nebo
- c) spáchá-li takový čin na osobě mladší než osmnáct let.

Odstavec čtvrtý, poté stanoví vyšší trestnost, pokud pachatel spáchá čin uvedený v odstavci 2 na osobě mladší patnáct let. Pokud dojde k naplnění tohoto ustanovení, hrozí pachateli odnětí svobody na pět až dvanáct let. (Jelínek, Sovák, Trestní zákon a trestní řád, s. 196)

Z analýz, které vytvářejí specializované útvary Policie, zabývající se problematikou obchodu s lidmi vyplívá, že v současné době je tento druh trestné činnosti na vzestupu. Vzhledem k mému profesnímu zaměření a každodenním styku s touto problematikou, trůfám si vyslovit názor, že tento jev je způsoben především neexistencí právní úpravy, která by dala legální dobrovolné prostituci mantinely, které by chránily zákaznky prostitutek a především samotné prostitutky. Dále se jeví jako neúnosné, aby zisky z prostituce nebyly nadále zdaňovány.

Finanční stránka celé věci poskytování sexuálních služeb za peníze je hlavním důvodem proč prostituci v současné době ovládá minimálně z 90 % organizovaný zločin. (IKSP, Prostituce v České republice, s. 8) Tyto obrovské nezdaněné zisky jsou společně s obchodem s narkotiky hlavními příjmy organizovaných zločineckých seskupení mafiánského typu.

Trestný čin **Obchodování s lidmi** dle ustanovení § 232a trestního zákona

Ustanovením § 232a TZ se opět provádí v souladu s Úmluvou OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu a jejím dodatkovým Protokolem o prevenci, potlačování a trestání obchodování s lidmi, zejména se ženami a dětmi.

Prostituce jiného z roku 1949, k níž Československo přistoupilo 14. 3. 1958, ale úmluva nebyla publikována ve Sbírce zákonů. Nabytím platnosti úmluvy mezi stranami přestaly platit mezinárodní úmluvy, z r. 1904, 1910, 1921 a 1933 (č.26/1913ř.z., 160/1922,123/1924 a 32/1936 Sb. o obchodu se ženami). (Novotný, Trestní právo hmotné, s. 45,46)

Ustanovení § 232a odst. 1, písm. a) trestního zákona vyjadřuje vůli zákonodárce potrestat toho, kdo přiměje, zjedná, najme, zláká, dopraví, ukryje, zadržuje nebo vydá osobu mladší 18 let, aby jí bylo užito k pohlavnímu styku nebo jiným formám sexuálního obtěžování nebo zneužívání.

Ustanovení § 232a odst. 2 písm. a) trestního zákona vyjadřuje vůli zákonodárce potrestat toho, kdo jiného za použití násilí, pohrůžky násilí nebo lstí anebo zneužitím jeho omylu, tísně nebo závislosti, přiměje, zjedná, najme, zláká, dopraví, ukryje, zadržuje nebo vydá, aby ho bylo užito k pohlavnímu styku nebo jiným formám sexuálního obtěžování nebo zneužívání.

Důvodem ochrany je nebezpečí, že bude omezeno svobodné rozhodování jakékoliv osoby (již ne jenom žen, jak to bylo v předcházející právní úpravě) v pohlavních vztazích a dokonce i její osobní svoboda. Za povšimnutí stojí, že zákonodárce koncipuje toto ustanovení TZ tak, že není třeba, aby pachatel konal proti vůli osoby. Trestné je dále samo obstarávání dopravy s vědomím účelu akce. V subjektivní stránce skutkové podstaty tohoto trestného činu je pak vyjádřeno, že se nemusí jednat ani o pohlavní styk za úplatu, spojený se střídáním partnerů. Prostituce je poté kvalifikační okolností pro zvýšení trestní sazby.

K obrovskému rozmachu jednání, které je popsáno ve skutkové podstatě tohoto trestného činu, resp. předešlá právní kvalifikace dle § 246 TZ Obchodování se ženami, došlo v nástupnických státech bývalého Československa po rozpadu východního bloku, kdy v zemích západní Evropy vzrostla poptávka po prostitutkách z východu. V první fázi tohoto "boomu" byla poptávka především po slovanských typech žen.

Dále pak hrála významnou roli finanční nenáročnost dívek z východu a tím také nízké náklady pro majitele nevěstinců. Z ekonomických rozdílů na obou stranách "železné opony" pak také vyplynulo, že ve východním bloku bylo možno znáborovat k provozování prostituce vysoké procento dívek a žen a to i ve věku mladistvých a v mnoha případech i dívky, které nedosáhly ani patnácti let věku a to mnohdy se souhlasem jejich rodičů. I o problémech, které jsou zde nastíněny, bude podrobněji pohovořeno v následujících kapitolách této práce.

Trestný čin **Ohrožování pohlavní nemocí** dle ustanovení **§ 226 trestního zákona**

Ve skutkové podstatě trestného činu dle ustanovení § 226 TZ je zakotvena snaha zákonodárce chránit populaci před šířením pohlavních nemocí. Pro naplnění skutkové podstaty postačuje, když osoba, která trpí pohlavní chorobou úmyslně, nebo z nedbalosti vydá jiného nebezpečí pohlavní nákazy. Zpravidla se tak stane při souloži. (Novotný, Trestní právo hmotné, II. zvláštní část, s. 31) Tato skutková podstata má za cíl bránit trestněprávními prostředky epidemickému šíření pohlavních nemocí v populaci a zároveň regulovat sexuální chování a aktivity jedinců, kteří jsou pohlavní chorobou nakaženi.

Jako u každého ohrožovacího deliktu postačuje k naplnění skutkové podstaty pouze znak ohrožení, čili nemusí dojít k nákaze. (Jelínek, Sovák, Trestní zákon a trestní řád, s. 226)

Choroby pohlavně přenosné jsou vyjmenovány v kapitole této práce, která je věnována medicínským aspektům prostituce.

Trestný čin **Pohlavní zneužívání** dle **§ 242 trestního zákona**

Skutková podstata tohoto trestného činu vyjadřuje vůli zákonodárce chránit mravní vývoj dětí a svobodu rozhodování v pohlavních vztazích. Svým objektem se tedy § 243 shoduje se znásilněním, rozdíl je v intenzitě použitých prostředků." (Novotný, Trestní právo hmotné, II. zvláštní část, s. 44,45) Zákonodárce též vyjadřuje předpoklad, že tímto trestným činem je navozen nepříznivý vliv na vývoj zneužité osoby.

Doslovná citace zákona pak zní v ustanovení § 242 TZ " Kdo vykoná soulož s osobou mladší než patnáct let nebo kdo takové osoby jiným způsobem pohlavně zneužije, bude potrestán odnětím svobody na jeden rok až osm let." (Jelínek, Sovák, Trestní zákon a trestní řád, s. 243,244)

Odstavec 2) této skutkové podstaty trestného činu pak hovoří o vyšší trestnosti tohoto jednání, pokud pachatel spáchá tento trestný čin na osobě svěřené jeho doзору, při zneužití její závislosti. (Jelínek, Sovák, Trestní zákon a trestní řád, s. 243,244)

Odstavec třetí a čtvrtý pak zvyšuje trestnost tohoto jednání, bude-li jím způsobena újma na zdraví, nebo smrt. (Jelínek, Sovák, Trestní zákon a trestní řád, s. 243)

Ustanovení § 243 TZ pak zní " Kdo zneužívá závislosti osoby mladší než osmnáct let nebo osoby svěřené jeho doзору, přiměje ji k mimomanželské souloži, nebo kdo takové osoby, zneužívá její závislosti, jiným způsobem pohlavně zneužije, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta". (Jelínek, Sovák, Trestní zákon a trestní řád, s. 244)

Předmětem útoku jsou zde:

- a) osoby mladší 15 let – vždy,
- b) osoby mladší 18 let - při zneužití závislosti,
- c) osoby svěřené doзору pachatele, třeba starší 18 let-při zneužití závislosti" (Jelínek, Sovák, Trestní zákon a trestní řád, s. 244)

Dále zákon nevidí rozdíl v tom, zda jde o chlapce nebo děvče, muže či ženu, jeli naplněn znak věku, či závislosti na osobě pachatele. Tato skutková podstata je v současné době naplňována ve všech jejích podobách.

Pachatelé jsou potom majitelé erotických podniků, zákazníci těchto podniků ("Souhlas poškozeného nevyklučuje trestní odpovědnost. U osob mladších 15 let je bezvýznamný, kdy jsou tyto chráněny i proti své vůli") a mnohdy i rodiče, či opatrovníci velmi mladých dívek, které provozují řemeslo prostitutek jednak z vlastní vůle nebo z donucení. (Novotný, Trestní právo hmotné, II. zvláštní část, s. 45) Dále jsou naplňovány znaky skutkové podstaty tohoto trestného činu při prostituování cizinek, které jsou majitelům nevěstinců napojených na organizované skupiny prodávány. Jedná se o velmi mladé dívky, které jsou mnohdy uneseny, nebo prodány vlastními rodiči, či opatrovníky.

Pachatelem tohoto trestného činu, se může stát i občan České republiky, který by svoji zálibu v sexuálních praktikách s velmi mladými dívkami realizoval jako "sexuální turista" v zemích, kde sexuální styk s takto mladými děvčaty je naprosto běžný." Jedná se především o Thajsko, Vietnam, Malajsii, země, které jsou proslulé právě velmi mladými prostitutkami. "Podle střízlivých odhadů provozuje prostituci 800 tisíc děvčat ve věku méně jak 16 let." (Mitlöhner, Erotika a paragrafy, s. 88) Tato děvčata jsou mnohdy jedinými živiteli sourozenců a nezaměstnaných rodičů, kteří kořistí právě z prostituce těchto dívek. Vzhledem ke katastrofální ekonomické situaci těchto zemí je tento trend mlčky tolerován.

Dále je třeba v této souvislosti zmínit, že dle ustanovení § 18 trestního zákona, se trestnost činu posuzuje stejně u občana České republiky, který čin spáchal v zahraničí. (Mitlöhner, Erotika a paragrafy, s. 88) Tímto ustanovením je naplněna zásada personality, která zakotvuje trestní stíhání za trestný čin spáchaný v cizině, který vyšel najevo v České republice.

Trestný čin **Ohrožování výchovy mládeže** dle **§ 217 trestního zákona**

Jedná se o skutkovou podstatu, která je jevem stále více frekventovaným v souvislosti s provozováním prostituce. Toto je pochopitelné vzhledem k trendu stále mladších prostitutek, které jsou stále častěji žádány i v ČR.

" Kdo vydá, byť i z nedbalosti, osobu mladší než osmnáct let nebezpečí zpustnutí tím, že

a) umožní jí vést zahálčivý, nebo nemravný život, nebo

b) svádí ji k zahálčivému nebo nemravnému životu,

bude potrestán až na dvě léta." (Jelínek, Sovák, Trestní zákon a trestní řád, s. 210)

Komentář Trestního zákona uvádí poté podoby tzv. zpustnutí. Jednou z nich je prostituce a pohlavní nevázanost.

Vzhledem ke skutečnosti, že podle pracoviště statistiky a analýzy Policejního prezidia ČR je v ČR každá šestá prostitutka ve věku pod 18 let, je zřejmé, že tuto skutkovou podstatu naplňuje každý majitel erotického salonu, který tyto 2dívk

zaměstnává. Výše uvedená ustanovení trestního zákona jsou nejčastěji porušována v přímé souvislosti s provozováním prostituce a s jistotou je možno tvrdit, že téměř každý kdo nějak přišel do styku s prostitucí (prostitutka, zákazník, majitel podniku nabízejícího erotické služby) naplnil svým jednáním některou ze skutkových podstat výše uvedených trestných činů.

Další skupina ustanovení trestního zákona bývá pak porušována v souvislosti s provozováním prostituce, organizovanými zločineckými bandami. Jedná se o tzv. "nabalující se" trestnou činnost. Tato ustanovení trestního zákona budou již dále pouze vyjmenována, neboť o jevech souvisejících s prostitucí bude pohovořeno na jiném místě této práce. Jedná se především o ustanovení § 241 TZ - Znásilnění, ustanovení § 231 TZ - Omezování osobní svobody, ustanovení § 235 TZ - Vydírání, ustanovení § 237 TZ - Útisk, ustanovení § 216a TZ - Obchodování s dětmi, ustanovení §§ 187, 188 a 188a - Nedovolená výroba a držení omamných a psychotropních látek a jedů a šíření toxikomanie.

Pokud se týká právní úpravy jevů souvisejících s provozováním prostituce, pak je nutné zdůraznit, že v provozování prostituce zákonodárce nespatřuje natolik společensky nebezpečné jednání, aby jí trestně stíhal. Z výše uvedeného rozboru některých skutkových podstat trestných činů souvisejících s provozováním "nejstaršího řemesla", však jasně vyplývá, že zákonodárce se pokusil dát prostituci mantinely a v některých oblastech je zřejmý zcela jasný zákonný regulativ nežádoucích společenských jevů. Na některých místech trestního zákona je dokonce slovo "prostituce", jako poskytování sexuálních služeb za úplatu použito. Tímto pak zákonodárce jasně dává najevo, že je si vědom existence tohoto fenoménu a pokrytecký jej nepřehlíží.

Společenskou závadnost některých forem prostituce pak zákonodárce s přihlédnutím k velice nízké společenské nebezpečnosti, vyjadřuje v ustanoveních "Zákona o přestupcích", kdy zákonodárce sankcionuje v mezích tohoto zákona, když nabídka, nebo poskytování sexuálních služeb budí veřejné pohoršení (ustanovení § 47 Zákona o přestupcích), (Zákon č. 200/1990 Sb., s. 12) a dále pak, když je naplněno " nabízení, poskytnutí služeb směřujících bezprostředně k uspokojování sexuálních potřeb, poskytnutí takových služeb nebo organizování takových služeb nebo organizování poskytnutí těchto služeb na místě veřejnosti přístupném" (Zvěřina,

Lékařská sexuologie, s. 24) a to v ustanovení § 47 odst. 1, písm. ch) Zákona o přestupcích.

Tolik tedy ke stávající právní úpravě protiprávních jednání v souvislosti s provozování prostituce. Závěrem této kapitoly je třeba uvést, že zákon skýtá možnost využít značných mezer pro osoby, které kořistí z práce prostitutek, dále pak v oblasti zdaňování příjmů získané provozováním prostituce a v oblasti zdravotní a hygienické kontroly provozování této "živnosti". Návrhy na řešení této problematiky jsou uvedeny v aplikační části této práce.

2.4 Legislativní trendy řešení prostituce

Již léta se diskutuje o tom, zda je prostituce povolání, nebo nutné zlo, zda by nebylo lepší ji legalizovat, nebo naopak zakázat. Mnoho lidí se domnívá, že současný stav je vlastně ideální a není třeba nic měnit. Nicméně je namístě konstatovat, že prostituční scéna je jednou z oblastí, která je úzce spojena s mnoha doprovodnými jevy, které jsou naší společnosti vnímány velmi negativně a jako takové ohrožují vnitřní bezpečnost naší země.

Jedná se zejména o závažnou organizovanou trestnou činnost (drogová kriminalita, obchodování s lidmi, komerční sexuální zneužívání dětí), ale také o ekonomická, zdravotní rizika, která tuto činnost doprovázejí. V této sekci naleznete základní informace o přípravách zákona k regulaci prostituce, které intenzivně probíhaly v období let 2002-2006. V tomto období, současnost nevyjímaje, bylo konstatováno, že se prostituce nachází v právním vakuu, zákon jí nezakazuje, ani nepovoluje, neupravuje, zkrátka se o ní nezmiňuje. Připravovaná právní úprava (ministr vnitra František Bublan) v návrzích z roku 2005 neměla prostituci rozhodně legalizovat, jak se někdy mylně domnívali odpůrci této připravované normy, ale regulovat, omezovat a vytvářet patřičné mantinely pro něco, co se zatím v dějinách lidstva nepodařilo zcela vymýtit.

(článek: autor neuveden, Co neumíme odstranit, měli bychom regulovat, Právo, 19. 7. 2005, s. 3)

Nová právní norma zahrnující prostituci by měla splňovat parametry, které by jí postavily do řetězce systémových opatření, a které by napomohly řešit takové jevy, jako je obchodování s lidmi, komerční sexuální zneužívání dětí, organizovaný zločin, nelegální migrace, drogová kriminalita, legalizace výnosů z trestné činnosti, daňové úniky, narušování veřejného pořádku, pohlavní nemoci, nebo třeba i poškozování pověsti České republiky v zahraničí.

2.5 Shrnutí

Prostituci nelze vymýtit, je však možno jí určitým způsobem regulovat tak, aby nenarušovala veřejný pořádek, neohrožovala zdraví občanů a ani výchovu dětí a mládeže a neurážela mravní cítění veřejnosti. Již delší dobu se jeví snaha prosadit přijetí speciálního zákona o prostituci, jehož prostřednictvím bude možné prostituci regulovat. Návrhy zákonů obecně vycházejí z předpokladů, že není reálné prostituci, jako určitý sociálně patologický jev, právním předpisem účinně zakázat, jak ale dokazují zkušenosti jiných států (Nizozemí, SRN, Švýcarsko, Maďarsko) je možné právním předpisem stanovit určitá restriktivní opatření tak, aby prostitute nebyla veřejností pocíťována jako výrazný problém veřejného pořádku a aby také nepředstavovala vážné zdravotní ohrožení. (intranet PČR, OBP MVČR, Věcný záměr zákona o prostituci, s. 12)

V návaznosti na výše popsanou materii lze konstatovat, že poslední významnější legislativní snahy (zejména z řad poslanců ČSSD, Stanislava Grosse, Františka Bublana) směřující k právní regulaci prostitute byly neúspěšné. Tyto snahy byly zamítnuty zejména poslanci z řad KDU-ČSL. V současné době nejsou registrovány žádné legislativní snahy řešící tuto problematiku na úrovni zákona. Zde je namístě připomenout skutečnost, že přijetí nové právní normy brání mezinárodní smlouva o potírání prostitute, jenž je Česká republika pořád vázána.

Nicméně, dle mého názoru, je namístě komplexně řešit problém prostitute. Zákon o prostituci by měl jednoznačně vymezit základní pojmy, jako např. prostitute, provozování prostitute, veřejný dům a další. Stanovit podmínky a pravidla, za kterých by bylo možné provozovat prostituci, jakož i sankce za porušování těchto podmínek.

Jako základní prvek by mělo být stanoveno držení jakéhosi oprávnění k této činnosti. Držení, resp. schválení tohoto oprávnění k činnosti by bylo podmíněno dosažením věku 18 let, plnou způsobilostí k právním úkonům, trestní bezúhonností, zdravotní způsobilostí, dobrovolnost a svobodná vůle poskytovatele sexuálních služeb, sociální a zdravotní zabezpečení. Rozhodně by se nemělo jednat o určitý druh zaměstnaneckého poměru, který by svým způsobem podporoval tvrzení o státě, který se takto sám stává největším kuplířem.

Tento zákon by měl pomoci především obcím, které po regulaci prostituce volají nejvíce. Těmto nejvíce vadí poskytování, resp. nabízení sexuálních služeb na veřejných prostranstvích, zejména v blízkosti škol a výchovných zařízení. Rovněž by pomohl policejním i justičním orgánům, neboť posuzování společenské nebezpečnosti protiprávních jednání souvisejících s prostitucí je poněkud nejednoznačné, čímž zájem o potírání a sankcionování těchto protiprávních jednání jaksí upadá.

Prosazení těchto změn v parlamentu nebude určitě jednoduché. V době, kdy tyto problémy nejsou “na pořadu dne“ a politický boj nabízí mnoho jiných témat, bude těžké vůbec najít někoho, kdo se bude problematikou prostituce zabývat.

Je nepochybné, že s prostitucí byly, jsou a budou problémy. Proto je zcela na místě snaha čelit těmto problémům hledáním vhodných legislativních a dalších opatření.

3. Sociální prevence fenoménu prostituce

V rámci řešení problematiky prevence jednání souvisejících s provozováním prostituce se o prevenci často hovoří, avšak při různých odborných debatách je z praxe zřejmé, že k pojetí prevence prostituce existuje řada přístupů a názorů, a to od jednoduchých „receptů“ na řešení tohoto sociálně-patologického jevu, až po návrhy obecných programů prevence kriminality, které obsahují i problematiku jednání spojených s prostitucí, a to jak na republikové, tak i lokální úrovni.

Tato kapitola se zabývá jak obecným popisem problematiky prevence, tak i konkrétními aktivitami vládních a nevládních subjektů ve vztahu k problematice prevence sociálně-patologických jevů spojených s prostitucí.

Další část této kapitoly je zaměřená na zahraniční zkušenosti v oblasti prevence ve vztahu k prostituci a to pohledem na prostituční scénu Slovenské republiky.

3.1 Prevence sociálně patologických jevů

Slovo prevence vychází z latinského preventus - zákrok předem. Prevence sociálně patologických znamená v širším slova smyslu předcházení nežádoucím jevům a ochrana před ním. Nežádoucí jev v tomto případě je špatně, nekvalitně a nedostatečně vychovaný jedinec, neorientující se v životní a společenské problematice, nenacházející slušné společenské uplatnění a jako zdroj příjmu nebo obživy volí např. prostituci (vlastní prostitutka), anebo kriminální činnost s prostitucí spojenou (kuplíř, pasák, nebo jinak se podílející osoba na trestné činnosti).

Preventivně výchovná opatření jsou velmi důležitým mechanismem, pomocí kterého je společnost schopna do jisté míry ovlivnit názory a smýšlení jak jedinců, tak i rizikových skupin. Prevenci lze obecně rozdělit do tří oblastí.

Primární prevence je zaměřená na základní společenskou skupinu - rodinu. Do primární oblasti by měly být zahrnuty projekty související se školní výchovou, mimoškolní činností, volnočasovými aktivitami, prostředím. Faktory, které jsou ze strany výchovy považovány za nejdůležitějšími při zdravém a rovnoměrném vývoji

jedince. Prostředí rodiny, sociálně ekonomická situace, vzdělání rodičů a příbuzných, společně trávený čas, rozvod rodičů a další faktory jsou prvotní vlivy, které na jedince od narození působí.

Není potřeba zde rozvádět, že dítě ze správně fungující a ekonomicky zajištěné rodiny má daleko menší šanci se dostat do sociálně závadového prostředí, než jedinec pocházející z rozvráceného manželství, který je vychováván rodiči s kriminální minulostí (přítomností či budoucností). Zde je potřeba zdůraznit, že rodina je ta první instituce, která na jedince působí a má tedy prioritně v dětství ten největší vliv na vybudování základních názorů, postojů a návyků.

Nemalý vliv a významnou část denního cyklu žáků-studentů tvoří mimoškolní činnost a volnočasové aktivity. Jedná se o vliv někdy podceňovaný. Dítě v prepubertálním a pubertálním věku je vystaveno působení svých vrstevníků. Volí si své kamarády a účastní se činností oficiálních (sportovní klub, kulturní kroužek, vědecká skupina, turistický klub) nebo neoficiálních (parta) sociálních skupin. V tomto případě mohou špatně ovlivňovat výchovu jedince spíše neoficiální skupiny, tedy různé party. Jedinec, který má dobré rodinné zázemí a který navštěvuje kvalitní výchovně vzdělávací ústav, se může v takovém prostředí nesprávně orientované party dostat na scestí. Jedná se drobnou kriminální a přestupkovou činnost, která má za účel získávat prostředky na seberealizaci (alkohol, drogy atd.). (Chmelík, Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita, s. 33,34)

Velkou pozornost ze strany preventivně výchovných projektů je třeba věnovat nejohroženější skupině mládeže, kterou bezesporu jsou pubertální a dospívající jedinci. Představy o snadném zisku, lehkém způsobu života, jednoduchém splnění představ o životě (auta, oblečení, zisky, „svoboda“, cestování, atd.) jsou pro tuto ohroženou skupinu silnými motivačními faktory.

Působení preventivních opatření v sekundární oblasti by mělo být zaměřeno na prostituuující osoby. V této oblasti musí být preventivní působení státních orgánů prováděno komplexně v úzké spolupráci s nevládními organizacemi. Činnost nevládních organizací, tj. sociální práci s osobami, které poskytují placené sexuální služby, je třeba zaměřit např. vybudování jistých neformálních vztahů a odbourání nedůvěry ze strany prostituuujících, osvětlení záměrů ze strany státních orgánů atd. Následně lze této situace využít při šíření preventivní projektů.

Terciární oblast prevence musí být zaměřena na prostituující, kteří usilují o „návrat“, tzn. resocializaci. Resocializace je velmi složitý a citlivý problém, který vyžaduje komplexní přístup. Především odborníků sociální pedagogiky, psychologie, psychiatrie a mnoho dalších. V této oblasti prevence musí být využito všech dostupných prostředků, které společnost nabízí. Dosažení úspěchu čili resocializace je možné jen za předpokladu, že do těchto preventivně výchovných projektů budou zainteresovány veškeré státní i nestátní organizace.

V souvislosti s problematikou prostituce je nutné na tomto místě prezentovat sociální práci s prostituujícími osobami, kterou lze obecně označit jako sociální službu, činnost nebo soubor činností zajišťujících pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění (sociální inkluze) nebo zamezení sociálního vyloučení (sociální exkluze). Takže cílem sociální práce s prostituujícími osobami je zajištění sociálního začlenění jedinců ohrožených tímto sociálně patologickým jevem zpět do společnosti. Samotnou sociální práci v terénu lze vymezit do tří okruhů, které na sebe z hlediska kontaktů a práce s cílovou skupinou chronologicky navazují. (La Strada Česká republika, Manuál k sociální inkluzi obchodovaných a vykořisťovaných osob, s. 6,7)

První okruh činností se zabývá kontaktováním osob ohrožených prostitucí přímo v terénu s cílem mapovat jejich potřeby a šířit informace o možnostech případné intervence. Druhý okruh se zabývá metodami sociální práce využívané k podpoře sociálního začleňování cílové skupiny. Třetí okruh se zabývá specificky pracovnímu poradenství jako nástroji k umístění a udržení se prostituujícími osobami na trhu práce a ke zvyšování kompetencí přispívajících k jejich sociálnímu začleňování.

Bezesporu nejefektivnější a společností nejvíce žádané jsou postupy zmírňování negativních důsledků prostituce. Samotná resocializace přináší většině klientek finanční problémy. Z prostituce si přinesly některé finančně náročné návyky, např. kouření dobrých a drahých cigaret. Stále jsou mladé, celkem přitažlivé a chtějí být dobře oblečeny, byly zvyklé používat drahou kosmetiku. Dalším problémem resocializace je nuda.

Dívky či ženy utíkají z azylového domu, od partnerů, dětí apod., protože je prostě počestný život nudí. Odchodem z prostituce se ocitnou ve světě, v němž podněty nemají dřívější povahu a intenzitu a v němž není možné sdílet zkušenosti z minulosti. Základní podmínkou toho, aby se žena dostala ze světa sexbyznysu, je její vlastní odhodlání.

Ženy živící se prostitucí bývají většinou velice citlivé na to, jak se s nimi jedná, rozpoznají skryté pohrdání i falešnou blahosklonnost či misionářství. Jako všichni lidé chtějí být především akceptovány a respektovány.

Pomáhající instituce by měla ženám usnadňovat styk se státní byrokracií. To může mimo jiné obsahovat i psaní úředních dopisů, vyplňování různých žádostí, (třeba žádost o prominutí pokuty, žádost o nový občanský průkaz, o snížení penalizace za neplacení pojistného, žádost o rozvod), vytváření splátkového kalendáře pro dlužnice apod. V centru má být návštěvníkům k dispozici hygiena, jídlo, případně i ošacení.

V oblasti prevence je třeba uvést především preventivní snahy vyvíjené ze strany státu a jeho institucí. Lidská společnost v tomto případě vystupuje výchovně, preventivně a represivně. Preventivní působení na jedince zajišťují výchovně vzdělávací ústavy v celé své škále, různé státní i nestátní instituce, dobrovolnické organizace a média. Represivně stát vystupuje prostřednictvím obecní, resp. městské policie, Policie ČR, státních zastupitelství, soudů a následně věznicemi nebo výchovnými ústavami, kteří zabezpečují výkon trestu a sankčních opatření.

Úspěšnost prevence je závislá především na jejím systematickém a metodicky jednotném, řízeném přístupu. Na zapojení všech institucí, kterých se problematika sociálně patologických jevů týká, např. Ministerstva vnitra, práce a sociálních věcí, zdravotnictví, financí, nevládních organizací. V rámci preventivních programů je nutné vycházet i z poznatků sociálních věd. (Chmelík, Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita, s. 68)

Z kvalitních preventivních programů je společnost schopna následně vytvořit takové podmínky, které by usnadnily dosažení resocializace.

3.2 Státní orgány a instituce v programech prevence prostituce

V oblasti prevence sociálně patologických jevů, mezi které se provozování prostituce jednoznačně zařazuje, se na plnění úkolů vyplívající z přijatých vládních dokumentů podílí zejména státními subjekty, kterými jsou Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT), Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV), Ministerstvo vnitra (MV), Ministerstvo zdravotnictví (MZ), Ministerstvo spravedlnosti (MS) a také, orgány na úrovni krajů a obcí, jakož i nevládní a charitativní organizace.

Právě na podporu těchto organizací přispívají jednotlivé resorty ze svých rozpočtových kapitol.

V této souvislosti je nutné připomenout důležitou věc a to, že veškeré aktivity zainteresovaných stran za účelem tvorby a realizace programů prevence ve vztahu k prostituci by měly splňovat zásady systémovosti, systematičnosti a komplexnosti.

Zde je namístě uvést skutečnost, že na aktivitách realizovaných státními orgány České republiky se výraznou měrou podílejí i subjekty Evropské unie. Jako příklad může sloužit Evropský sociální fond, díky němuž jsou realizovány nejen výzkumné projekty, ale i aktivity jednoznačně související s preventivními programy zaměřenými především na problematiku obchodování s lidmi, resp. prostituce.

Působení v oblasti sociální prevence, specificky v oblasti primární prevence je zaměřeno především na školskou mládež. Tvorba a realizace preventivních strategií škol a řešení problematiky sociálně patologických jevů u dětí a mládeže je v rámci působnosti MŠMT realizována na podkladě doporučených dokumentů, jakými jsou Strategie prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže na období 2009-2011, Národní strategie protidrogové politiky na období 2005-2009 a Strategie prevence kriminality na léta 2008-2011.

(internet, www.msmt.cz/DOMEK/default.asp?CAI=2945)

V této souvislosti byly pro odbory školství jednotlivých krajských úřadů, potažmo pro předškolní zařízení, školy a školská zařízení vypracovány metodické pokyny ministra postihující primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních a dále pak metodické pokyny ke spolupráci s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané jakož i poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních.

K přípravě a realizaci projektů preventivních aktivit byly Odborem prevence, speciálního vzdělávání a institucionální výchovy MŠMT vypracovány manuály ke zpracování projektů k Programům prevence s označením I, II a III. Tyto projekty mají napomoci zejména výchově dětí a mládeže ke zlepšování zdravotního stavu, k osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoji osobnosti, k výchově ke zdravému způsobu života (ke zlepšení sociálního klimatu) ve školách a školských zařízeních, rodinách a

jiných společenstvích. V rámci vyhlášených programů se rovněž podporují akreditované vzdělávací aktivity i pro samotné pedagogické pracovníky.

Zaměření těchto programů prevence není na základních školách zaměřeno přímo na samotný problém prostituce. Jedná se o programy specializující se obecně na primární prevenci, kdy zaměření programu by mělo u cílové skupiny vést spíše k osvojení základních sociálních dovedností v oblasti zdravého životního stylu, kde prevence sociálně patologických jevů hraje jednu z důležitých rolí a rozvoj dalších dovedností, které vedou u dětí a mládeže k odmítání všech forem sebeustrukce, projevů agresivity a porušování zákona.

Cílem prevence je orientovat děti a mládež do oblasti již zmiňovaného zdravého životního stylu v modifikovaných formách preventivního působení, zejména na zvyšování odolnosti proti ohrožujícím negativním jevům. Finální realizace preventivního působení je prováděna krajským školním koordinátorem prevence, pracovníky školských poradenských zařízení (pedagogicko psychologické poradny), výchovnými poradci a školními metodiky prevence, jakož i samotnými učiteli na školách. (Chmelík, Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita, s. 36)

V této souvislosti bych uvedl osobní zkušenost s pracovištěm Poradenského centra pro drogové a jiné závislosti v Brně na ulici Sládkova, jenž organizačně spadá pod Pedagogicko-psychologickou poradnu v Brně. Pracovníci tohoto pracoviště aktivně přistupují k plnění preventivních programů, na kterých se podílejí společně s Odborem školství Jihomoravského kraje. V komplexu zpracovaných přednáškových souborů byly rovněž zpracovány dva programy korespondující s problematikou prostituce a přednášky pod názvem „Na první rande...“, „Láska je láska...“, a „Bolístky a rozchody a co s nimi...“. Téma všech třech programů je společné a to partnerské vztahy v době dospívání a rizika v sexuální problematice.

Za tímto účelem praktické prezentace jmenované pracoviště zpracovalo 90-ti minutové videonahrávky s názvem: „Na chodníku - streetworker pro mladistvé prostitutumains“ a další pod názvem „Nevinnost mladých - prostituce“. Právě využívání těchto názorných pomůcek bylo posluchači pozitivně hodnoceno.

Aktivity Ministerstva vnitra jsou realizovány především prostřednictvím odboru bezpečnostní politiky (OBP MV). OBP je věcným gestorem problematiky obchodování s lidmi a komerčního zneužívání dětí, odpovídá za analytickou a koncepční činnost

v této oblasti a za koordinaci aktivit ostatních útvarů MV (včetně odboru prevence kriminality), policie, ostatních resortů a nevládního sektoru. Je rovněž gestorem přípravy legislativy zaměřené na regulaci prostituce.

Kromě toho OBP iniciuje projekty zaměřené na zlepšení práce policie s etnickými menšinami ČR, přičemž této oblasti se částečně dotýká i problematika prostituce, obchodu s lidmi a dětské prostituce. Především problematice obchodování s lidmi je ze strany Ministerstva vnitra, policie ČR i dalších orgánů soustavně věnována velká pozornost a to zejména v oblasti obchodování s lidmi za účelem jejich sexuálního vykořisťování. (internet, www.mvcr.cz/prevence/system/vlada/2004/index/html)

Vláda ČR schválila Národní strategii boje proti obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování v ČR. K realizaci této národní strategie byl stanoven Akční plán úkolů, přičemž opatření směřovala do prevence a informovanosti potencionálních obětí, do oblasti represe, zejména však byla opatření určena pro zlepšení postavení obětí obchodu s lidmi. Byl navržen péče o tyto oběti včetně systematické koordinace činnosti jednotlivých resortů a nevládních organizací, ve kterém byla zohledněna jak ochrana a asistence obětí, tak i zájmy orgánů činných v trestním řízení.

Faktickým realizátorem prevence kriminality v praxi je Policie ČR. Tato v souladu se Závazným pokynem PP č. 8/2002 zaměřuje svoji činnost především do oblasti spolupráce se školami v rámci preventivních programů. Spolupráce škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže je opětovným připomenutím toho, že včasná prevence v oblasti sociálně patologických jevů je závažné téma, kterému musí být věnovaná dostatečná pozornost. (Chmelík, Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita, s. 37)

Prevence musí být prováděna systémově a kontinuálně, v optimálním případě se prevence a zdravý životní styl stávají přirozenou součástí života školy a školského zařízení. Spolupráce školy a policie má být navázána preventivně a nikoliv až při řešení problémů spojených s výskytem sociálně patologických jevů. Spolupráce Policie ČR je organizačně prováděna specializovanými pracovníky preventivně informačních skupin krajských, resp. městských ředitelství policie. Činnost těchto skupin je informační a poradenská. Při plánování, tvorbě a realizaci preventivní strategie vycházejí tyto skupiny z bezpečnostní situace příslušné oblasti, se znalostí trestné činnosti ve spojitosti s mravnostní trestnou činností páchanou mládeží nebo spáchané na mládeži.

Jako příklad společného projektu mezi Policií ČR a Oddělením prevence kriminality Magistrátu hlavního města Prahy bych uvedl zejména projekt pod názvem: „Nechte mě být“, kdy pracovníci Preventivně informačních skupin PČR formou nenásilné komunikace s posluchači (žáci 2. - 6. tříd základních škol) a navozováním interaktivní situací mezi dětmi a přednášejícím poukazují na různé kritické situace, kdy dochází k násilí na dětech, respektive děti pociťují strach a nebezpečí z těchto jednání. Cílem výše uvedeného projektu bylo pěstování bezpečného chování u dětí a zvýšení právního vědomí u žáků 1. a 2. stupně základních škol.

Na úrovni sekundární prevence jde zejména o spolupráci policie s nevládními institucemi zabývajícími se sociální pomocí obětem trestné činnosti související s provozováním prostituce.

Z pohledu dalšího orgánu státní správy jakým je MPSV jde především o vytváření takových sociálních podmínek v rámci sociálně ekonomického systému, které jako součást primární prevence napomůžou dosahování takových životních standardů, které nebudou sekundárně vytvářet kriminogenní faktory vedoucí k sociálně patologickému chování, konkrétně provozování prostituce, resp. páchaní trestné činnosti související s provozováním prostituce. (Chmelík, Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita, s. 36)

Úkolem v rámci terciální prevence je z pohledu MPSV spolupráce na vytváření takového sociálního prostředí, jenž umožní provádění resocializačních opatření. (MPSV 2002, Zavádění standardů kvality sociálních služeb do praxe, s. 111)

Z pohledu ministerstva zdravotnictví jde zejména o monitoring výskytu nemocí primárně spojeným s provozováním prostituce (pohlavní nemoci) a podíl na opatřeních primární (přednášky o zdravém životním stylu, sexuální výchova) a sekundární prevence (prevence pohlavních chorob, lékařské prohlídky).

Zde významnou roli hrají orgány hygienického dohledu (KHS, OHS), jenž připravují statistické podklady o výskytu zájmového okruhu nemocí. Na tomto místě je zapotřebí zmínit i aktivity zdravotních pojišťoven, coby privátních subjektů, které se podílí na realizaci preventivních akcí. Musíme přiznat, že tyto jsou jednoznačně vytvářeny za účelem ekonomického profitu, kdy jsou zejména ze strany VZP vykazovány vysoké finanční ztráty díky nákladům léčení klientů z důvodu vzniků nemocí v souvislosti s provozováním prostituce.

I přesto musíme pozitivně hodnotit snahy zdravotních pojišťoven o spolupráci se školskými zařízeními, kdy jsou aktivity realizovány především formou nespécifické prevence (podpora zdravého životního stylu u mládeže). Na tomto místě můžeme připomenout zajímavý projekt Zdravotní pojišťovny ministerstva vnitra pod názvem „Když se řekne sex“. Cílovou skupinou jsou žáci 2. stupně základních škol a žáci středních škol. Přednášky mimo jiné postihují i problematiku právních aspektů sexuálního jednání a sexuálních deviací.

3.3 Aktivity nevládních organizací v programech prevence prostituce

Asistence v oblasti psychosociální a právní je zajištěna zejména nevládními organizacemi. Tyto organizace jsou do značné míry finančně podporovány ze zahraničních dotačních systémů (La Strada) a do značné míry ze státních a městských dotačních systémů. Činnost nevládních organizací je možné rozdělit do oblastí prevence obchodování s lidmi a výchova k bezpečnému chování, provozování krizových telefonních linek a poskytování následné péče. Sociální práce v terénu mezi osobami, provozujícími prostituci, asistenční služby obětem obchodování s lidmi a pomoc obětem násilné trestné činnosti, včetně sexuálního násilí.

LA STRADA ČR, o.p.s. (dále jen La Strada) je snad naší nejznámější nestátní neziskovou organizací (založena v roce 1995), která nabízí bezplatně pomoc a podporu obětem obchodu s lidmi a nucené prostituce. Je členkou organizací Mezinárodního sdružení LA STRADA působícího v dalších osmi evropských zemích: Bělorusko, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Makedonie, Moldávie, Nizozemsko, Polsko a Ukrajina.

Jak již bylo uvedeno, svoje služby poskytuje zdarma a je zcela anonymní. Nepracuje pro policii, a tudíž potenciální klientky nemusí mít obavu z toho, že by byly vystaveny okamžitému vyslýchání ze strany policie a nucení k poskytování informací o trestné činnosti v souvislosti s problematikou obchodování s lidmi a provozování prostituce. Na základě kontaktování může tato organizace poskytnout okamžitou pomoc a to v podobě zajištění dočasného ubytování, lékařského ošetření, poskytnutí jídla a ošacení, jakož i právní, psychologickou a finanční pomoc. Tato

společnost poskytuje svoje služby nejenom občanům ČR, ale i cizincům, kteří se stali oběťmi trestné činnosti.

V oblasti sociální pomoci obchodovaným osobám poskytuje La Strada dlouhodobou komplexní pomoc: dočasné (i utajované) ubytování, jídlo, ošacení, právní poradenství, lékařské ošetření, psychologickou a psychoterapeutickou pomoc, sociální pomoc a poradenství, časově a výši omezenou finanční pomoc.

Mezi důležité aktivity realizované organizací La Strada je i její podíl na sociálních výzkumech, jež byly realizovány v rámci projektu Evropské komise v programu Daphne II. Jednalo se o společný projekt České a Slovenské strany („COOL JE ... VĚDĚT VÍC“), zaměřený na prostituci nezletilých dívek v kontextu ústavní výchovy. Výzkum byl realizován pracovním kolektivem Daniela Hůleho v letech 2006 - 2007 a základním smyslem celého výzkumu bylo zmapování problematiky prostituce nezletilých v kontextu ústavní výchovy na území České a Slovenské republiky. Velice významným počinem bylo zpracování materiálu pod názvem „Manuál k sociální inkluzi obchodovaných a vykořisťovaných osob“.

La Strada se podílí na vytváření Národní strategie boje proti obchodování s lidmi za účelem sexuálního vykořisťování a rovněž pravidelně zpracovává koncepční doporučení vládě k problematice sexuálního vykořisťování. (La Strada Česká republika, Jak dál? Doporučení pro předcházení obchodování s lidmi a vykořisťování a pro ochranu a zlepšení postavení obchodovaných, vykořisťovaných a obchodováním a vykořisťováním ohrožených osob, s. 5)

CHARITA Česká republika (CARITAS ČR) je další nevládní organizace působící na území ČR, která díky rozsáhlé síti zařízení a profesionalitě svých pracovníků zajišťuje na celém území ČR prostřednictvím koordinačního centra krizovou a následnou pomoc těm, kdo se stali mimo jiné i obětí nucené prostituce.

Charita ČR spolupracuje na evropské i celosvětové úrovni s organizacemi působícími v oblasti pomoci obětem obchodování, je významným partnerem křesťanských organizací v Evropě v rámci projektů CAT a COATNET (křesťanská akce proti obchodování s lidmi), zajištěnými Evropskou komisí a Caritas Europa. Díky těmto kontaktům nečiní této organizaci potíž zajistit klientkám (cizí státní příslušnice)

při dobrovolném návratu do země původu následnou péči či kontakty na spolupracující organizace v jejich vlasti.

V této souvislosti je nutné připomenout projekt MAGDALA, v rámci které je nabízená pomoc těm, kdo zažili domácí násilí, sexuální násilí, nucení k prostituci, nucenou otrockou práci. Cílem je pomoci obětem těchto násilných jednání znovu nalézt vlastní důstojnost a svobodu, převzít zodpovědnost za svůj další život. Vyškolení pracovníci jsou prostřednictvím NON-STOP linky připraveni poskytnout pomoc obchodovaným osobám (i osobám ohroženým prostitucí), odborníkům pomáhajících profesí, státním i nestátním aktérům, stejně tak i široké veřejnosti.

ROZKOŠ BEZ RIZIKA (R-R) je další nevládní neziskovou organizací (střediska v Praze a Brně), která zaměřuje svoji činnost především na prostitutky. Kromě pevného stanoviště má organizace k dispozici pojízdné vozidlo (sanitku), se kterou se snaží objíždět riziková teritoria a zde kontaktují prostitutky na ulici, silnici a také v klubech. Negativním prvkem, jenž je právě touto organizací nejvíce vnímán, jsou policejní razie na místech jejich působení, čímž je nabourávána důvěra při kontaktování prostitutek. Dalším problémem při realizaci jejich činnosti se jeví zvyšující počet prostitutek-cizinek, kdy samotná komunikace vázne na jazykové bariéře, a tudíž není možné navázat s těmito ženami bližší kontakt.

3.4. Prostituce a její prevence v podmínkách Slovenské republiky

S poměry české prostituční scény se jeví jako nejlepší a nejpříhodnější srovnání s prostituční scénou na území Slovenské republiky. Sociální, ekonomické a politické podmínky jsou srovnatelné s podmínkami na území ČR. Stejně jako v ČR není ani ve Slovenské republice provozování prostituce legislativně definováno. Na úrovni trestního zákona je takové jednání řešeno obdobně jako v ČR zejména prostřednictvím trestných činů obchodování s lidmi, kuplířství, ohrožování mravnosti atd.

Vláda Slovenské republiky věnuje velkou podporu řešení problematiky obchodování s lidmi za účelem sexuálního zneužívání. Program podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi ve Slovenské republice, koordinovaný Ministerstvem vnitra

Slovenské republiky, vznikal poměrně dlouho dobu a v jeho současné podobě se odrazil jeho složitý vývoj. Byl zpracován Národní akční plán boje proti obchodování s lidmi na léta 2008 - 2009 a v souladu s ním byl vypracován model ochrany a podpory obětem obchodování s lidmi. Slovenská republika je dle dostupných údajů především zemí zdrojovou, tj. ze Slovenska jsou zaznamenány případy obchodování s lidmi do Německa, Švýcarska, Rakouska, Francie, Itálie, Anglie, či České republiky.

Vzhledem ke své poloze je Slovensko významnou tranzitní zemí, avšak v menší míře lze hovořit také o zemi cílové. Vzhledem k tomu že obchodování s lidmi a nucená prostituce jsou postižitelné jako trestné činy a odehrávají se převážně v ilegalitě, je velmi obtížné získat k této problematice tzv. tvrdá data. U údajů, které jsou k dispozici, se jedná buď o odhady, nebo o čísla zachycující jen výsek reality, jenž jsou statisticky zpracována orgány činnými v trestním řízení, nebo získány výstupy pomáhajících organizací. (internet, www.ozodyseus.sk)

Najdou se však i odlišnosti v realitě Česka a Slovenska, jež jsou ovlivněny různými faktory. Mezi hlavní faktory lze uvést menší návštěvnost Slovenska ze strany zahraničních turistů, kteří jsou v mnoha případech nositeli problematiky prostituce. Dále má na Slovensku odlišné, silnější postavení Katolická církev, díky které bývá problém prostituce silně tabuizován, ostatně jako všechny otázky spojené s problematikou sexu. Významným faktorem je také značná míra urbanizace v obou zemích. Na Slovensku žije menší podíl obyvatelstva ve městech, což ovlivňuje mimo jiné statut vesnic, které zůstávají stále nositelem konzervativních hodnot.

Ve vztahu problematice prostituce sociálně vyloučených je důležitým faktem významně odlišný počet těchto sociálně vyloučených obyvatel, převážně Romů a Romek, kteří v obou zemích žijí. Navíc v Česku neexistuje fenomén romských osad, který je naopak na Slovensku velmi častý. V romských osadách přitom po staletích zůstávají uchovávány některé kulturní vzorce, které se musí bez ohledu na okolní společnost, jejichž jsou obyvatelé občané, dodržovat a respektovat.

V České ani Slovenské republice, nebyl doposud realizován výzkum, který by kvalifikovaně stanovil počty obchodovaných osob, nebo osob, které jsou nuceny k prostituci, natož osob, které se vůbec provozováním prostituce zabývají. Národní akční plán, respektive strategie obsahují popis stávající situace, legislativní rámec

problematiky, opatření realizována v oblasti prevence, represe a pomoci obchodovaným osobám.

Důležitou součástí jsou také vládou stanovené úkoly pro jednotlivé resorty, udělené na sledované období. Ve zmíněných dokumentech není opomíjena ani spolupráce s nevládním sektorem. Nevládní a mezivládní organizace hrají nezastupitelnou úlohu nejen při poskytování sociálních služeb a realizaci prevenčních aktivit, ale také jako odborná pracoviště, která přinášejí důležité podněty pro opatření státních institucí. Při případné realizaci preventivních aktivit na Slovensku je potřeba zohlednit skutečnosti, jakými jsou podobná aktivita (preventivní aktivita), již byla realizována organizací IOM, která byla zaměřena mimo jiné i na romské klientky v ústavních zařízeních.

3.5 Shrnutí

Preventivní programy a programy následné pomoci prostituujícím osobám jsou součástí sociálně výchovné působení na osoby ohrožené sociálně patologickým jevem, jakým je prostituce. Jak již bylo uvedeno, cílem těchto činností je především předcházet potencionálnímu ohrožení sociálně patologickými jevy a ochrana před nimi. Zde jsou využívány především nástroje nespecifické prevence, kdy preventivní činnost je zaměřena především na školní mládež a prostředí rodiny.

Důraz je kladen na formování mladé osobnosti ke zdravému životnímu stylu a vytváření individuální odolnosti vůči nejrůznějším nebezpečím, jenž v sobě sociálně patologické jevy skýtají. To je ten pravý prostor pro nejoptimálnější působení sociální pedagogiky.

V případě, že jsou určité osoby, resp. skupiny osob již ohroženy, je nutné vytvořit a aplikovat takové nástroje, jež by umožňovaly zabránění v pokračování sociálně závadového jednání a vhodnými prostředky sociální terapie umožnily zpětné sociální začlenění jedinců ohrožených tímto sociálně patologickým jevem. Protože se jedná o úkol nelehký a svým pojetím velice rozsáhlý, jsou do podpory popisovaných preventivních aktivit zapojeny především orgány státní správy, orgány samosprávy krajů, měst a obcí, ale i nevládní neziskové organizace a charitativní organizace.

II. Část praktická

4. Empirický výzkum k problematice současné prostituce

Úvod této kapitoly tvoří seznámení se s cíly empirického výzkumu a obecně seznámení s problematikou sociálních výzkumů.

Jsou zde zachyceny metody a techniky použité v rámci empirického výzkumu, jenž byl zpracován se zaměřením na specifickou formu prostituce - silniční prostituci. Rovněž jsou zde uvedena rizika související s činností výzkumníka jak při zpracování projektu výzkumné části, tak i přípravou samotné výzkumné části. Jsou zde prezentovány metodiky a postupy sestavování výběrového vzorku s ohledem na rizika z toho vyplývajících.

Nedílnou část kapitoly tvoří pojednání k problematice zpracování analýzy a vyhodnocení získaných informací.

4.1 Cíle výzkumné části

Cílem empirického výzkumu provedeného v rámci zpracování této diplomové práce bylo získání, zpracování a vyhodnocení takových informací, jež by napomohly vytvoření komplexního pohledu na aktuální prostituční scénu v podmínkách České republiky. Tyto informace by se staly součástí souboru informací získaných doposud pouze studiem odborné literatury a analýzou dokumentů zpracovaných v souvislosti s výkonem svého pracovního zařazení.

V části empirického výzkumu se jedná především o poznatky získané zejména prostřednictvím informací sdělených přímo osobami provozujícími pouliční, resp. silniční prostituci, tedy z pohledu hierarchického uspořádání, kvalitativně nejnižší úrovně poskytování sexuálních služeb za úplatu. Jedná se tedy o získání informací o sociálních podmínkách, které jsou jakoby prvopočátkem popisovaného sociálně patologického jednání, tj. prostituce. Z pohledu sociální pedagogiky se zde jeví jako

dominující explorativní metoda použití dotazníku a sociální interview (Kraus, Základy sociální pedagogiky, s. 33)

Dále pak o získání informací ve vztahu k samotnému druhu provozované prostituce, dále pak získání informací ekonomicko-sociálního charakteru, jakož i informace o akceptaci možných řešení v souvislosti s legalizací prostituce a také informace o obeznámení se s realizovanými projekty preventivních programů vládních i nevládních subjektů. Cílem výzkumu je získané informace zpracovat v kvantitativní i kvalitativní podobě, vyhodnotit je, provést kvalitativní analýzu problému a provést komparaci s doposud obecně přijímanými výstupy sociologických výzkumů a vyvodit závěry v podobě prognóz vývoje tohoto fenoménu, resp. navrhnout určitá řešení problémů spojených s prostitucí.

4.2 Metody a techniky provedeného empirického výzkumu

Mezi základní přístupy k řešení problému byly zvoleny především obsahová analýza a deskripce, na jejímž základě bude použito logického a deduktivního vyvození závěrů.

Ve výzkumné činnosti bylo použito metody sociálního interview, jako konkrétní metody proniknutí k subjektivnímu popisu daného jevu za účelem zjištění reálného životního příběhu a to využitím dotazníkové metody.

Takto získaná data byla zpracována a vyhodnocena jak kvantitativně pomocí statistických výstupů, tak i kvalitativně pomocí techniky konstantní komparace.

Sociální výzkum se obecně potýká s řadou rizikových faktorů, které dokáží zásadně ovlivnit jeho výsledky. Jedná se zejména o tyto prvky:

1. standardizace, prostředí okolností,
2. výběrové chyby, výběr vlastností souboru,
3. užití odborné terminologie,
4. subjektivního pohledu zpracovatele,
5. reprezentativnosti výběrového souboru,
6. preferování metod a technik.

O sociálním výzkumu je nutné se vyjadřovat jako o humánním výzkumu, neboť předmětem je člověk, jevy, vlastnosti. Od tohoto „předmětu výzkumu“ je odvislá především míra etiky (citlivost přístupu, míra rizika zneužití získaných dat). (Kraus, Sociální pedagogika II., s. 7)

Jedním z mechanismů, které se spolupodílejí na minimalizování uvedených rizik, je přesné definování předmětu zkoumání. S tím souvisí i záměr zkoumání, který nelze zakládat či vyvozovat jen z představ zpracovatele, ale je nutné, především vycházet z přesného definování zkoumaného předmětu (vlastností, jevů). V případě fenoménu jakým je prostituce, je situace složitější, neboť aboliční přístup v naší společnosti brání legislativně definovat pojem.

Pojem prostituce naše společnost, mimo oblast humanitních věd, nezná (kromě trestně-právního pojmu prostituce ve vztahu k trestnému činu Kuplířství dle § 204 trestního zákona). Přitom, vytvoření přesné definice by nesloužilo jen pro účely práva, ale velmi by usnadnilo činnost ostatním sférám společnosti (sociální politika, ekonomie, hospodářská sféra).

Vzhledem k tomu, že stanovením definice lze dosáhnout nejpřesnějšího - nejbližšího vystižení předmětu zkoumání, rozhodl jsem se pro účely diplomové práce si zvolit definici vycházející ze sociologického hlediska. Obsahuje výstižně hledané klíčové jevy, které jsou důležité pro výběr vzorového souboru, stanovení postupů při výzkumu a vyvození závěrů - řešení.

Další podmínkou naplnění hlavního cíle diplomové práce bylo stanovení priorit pro výběr vzorku - souboru.

Klíčovými kritérii, pro zařazení respondentů do výzkumu, bylo určení těchto vlastností:

- respondenti pouze ženského pohlaví, (jedná o nejrozšířenější skupinu prostituujících osob),
- respondenti jsou osoby živící se prostitucí a jsou ochotny a schopny, poskytnout na toto téma rozhovor, resp. informace do dotazníku,
- provozující (žíví se) silniční prostituci (silnice I / 4 směr HP Strážný),
- zaměření na respondenty pouze české národnosti,
- velikost vzorku je 20 respondentů,

V zásadě šlo o výběr vzorového souboru, který měl splňovat požadavky týkající se respondentů různého věku, z různých demografických oblastí ČR, české národnosti.

4.3 Empirický výzkum

Pro snadné vyhodnocení výsledků byl zpracován soubor otázek (dotazník v příloze), které se týkají provozování prostitutky a tyto byly předloženy 20 ženám, které v současné době provozují silniční prostituci na trase silnice číslo I / 4 směr Vimperk - hraniční přechod Strážný (směr Spolková republika Německo). Tato trasa byla cíleně vybrána z důvodu, že zde byla v září roku 2006 provedena velká policejní akce pod názvem KERIMO, v rámci které bylo zadrženo 17 osob pro podezření z účasti na zločinném spolčení ve spojitosti s obchodováním s lidmi, resp. provozováním prostituce. Zvláštní pozornost byla věnována technice kazuistického charakteru (případové studie) s využitím různých anamnéz objektu i subjektu výzkumu (jedince i celých skupin). (Kraus, Základy sociální pedagogiky, s. 34)

Stručný obsah odpovědí žen, které představovaly sociologický vzorek:

ILONA

Věk 24 let, romského původu, svobodná, pochází z Českolipska, ukončila základní vzdělání, o vyučení v nějakém oboru nikdy nejevila větší zájem, má dvě děti, o které se stará převážně její matka, otec jejich dětí s nimi nežije. Vzdělání obou rodičů základní, oba jsou nezaměstnaní, pobírají dávky sociální podpory, i ona sama pobírala v minulosti sociální dávky, otec v minulosti trestán pro majetkovou trestnou činnost.

Ilona uvádí, že k prostituci jí přivedla její starší sestra, která rovněž provozuje prostituci. Rodina svým způsobem akceptovala její rozhodnutí, resp. uvítala ekonomický přínos pro jejich osmičlennou rodinu. K samotnému provozování prostituce uvedla, že tuto provozuje již od svých 17 let. Nemá nouzi o klienty, cítí se klienty žádána. Průměrně si vydělá kolem 24.000,- Kč/měsíčně. Nicméně všechny odvádí svému pasákovi (příbuzenské vazby) a ten jí nechává kolem 10.000,-

Kč/měsíčně. Platí sociální a zdravotní pojištění (???). Zpravidla nepoužívá kondom. Na pravidelné lékařské prohlídky nechodí. Zkušenosti s pohlavní chorobou nemá.

Souhlasila by s legalizací prostituce, nicméně by si určitě sama živnostenský list nevyřizovala. Nemá žádnou osobní zkušenost s nabídkou preventivních programů ve vztahu k prostituci a to jak ze strany vládních, resp. nevládních organizací. Pokud se týče nevládních organizací, tak slyšela od kolegyně prostitutky, která pracovala v severních Čechách, že tato obdržela nějaké letáčky. Název organizace však nezná a sama by stejně nikoho neoslovila. Na trase Vimperk-Strážný provozuje prostituci již 3 roky. Častokrát byla kontrolována příslušníky Policie ČR. Byla také vyslýchána policií jako svědek ve věci zločineckého romského gangu z Vimperku. Byl zadržen i její pasák. Na doporučení rodinných příslušníků zadrženého pasáka však svoji původní výpověď odvolala. I přes částečné omezení v provozování prostituce na zmíněné trase se situace vrátila do „starých kolejí“.

V současnosti má již jiného pasáka, který požaduje přísné dodržování určitých ochranných opatření, kdy dívky byly poučeny o tom, jak mají případně vypovídat na policii v souvislosti s provozováním prostituce, čímž by se zabránilo případnému trestnímu stíhání pasáků.

VLADĚNA

Věk 20 let, svobodná, pochází z Ostravska, ukončila střední vzdělání vyučením jako šička, vzdělání obou rodičů střední-vyučení, otec je nezaměstnaný, pobírá dávky sociální podpory, rodiče sice nejsou rozvedeni, ale spolu již 4 roky nežijí, ona sama nesehnala pracovní uplatnění v regionu, rovněž krátce pobírala sociální dávky, otec v minulosti trestán pro majetkovou trestnou činnost.

Vladěna uvádí, že k prostituci jí přivedl její bývalý přítel, se kterým krátce chodila. Asi po měsíci navrhl, aby pro něj občas pracovala jako prostitutka. Vzhledem k citové vazbě s návrhem souhlasila. Jako motivaci uvádí, že chtěla pomoci svému příteli a doufala, že takto se jejich vztah upevní. Nermalou roli zde sehrál i počáteční ekonomický profit, který měl být začátkem jejich společného soužití. Kvůli stupňujícímu se násilí ze strany přítele došlo k jejich rozchodu. Krátce se vrátila domů na Ostravsko. S kamarádkou však odjely zpět do pohraničí (Prachatice), kam je však

podvodně zlákal k provozování pouliční prostituce romský pasák. Rodina neví o druhu její práce. Sama by se k tomu oficiálně nepřiznala. Stejně chce být nezávislá na rodině. K samotnému provozování prostituce uvedla, že tuto provozuje od svých 18 let.

Průměrně si vydělá kolem 21.000,- Kč/ měsíčně. Peníze odvádí svému pasákovi a ten jí nechává půlku, kolem 10.000,-Kč/ měsíčně. Nějaké peníze si občas “uleje bokem“. Neplatí sociální a zdravotní pojištění, doma má nějaké obsílky o nezaplacení účtů. Zpravidla používá kondom. Na pravidelné lékařské prohlídky nechodí. Zkušenosti s pohlavní chorobou nemá. Souhlasila by s legalizací prostituce a je ochotna vyřídít živnostenský list. Tuto činnost považuje za práci jako každou jinou, u každé práce si člověk huntujete tělo.

Na trase Vimperk-Strážný provozuje prostituci přes rok. Častokrát byla kontrolována příslušníky Policie ČR, nicméně jde vesměs o kontrolu osobních dokladů nebo dotaz k pátrání po nějaké dívce, provozování prostituce je tak nějak nezajímá. Ze strany pasáka dojde občas k nějakým násilným projevům, nicméně z důvodu poskytování ubytování v jeho bytě nereaguje na toto jeho chování oznámením na policii.

Z jeho strany je dále požadováno dodržování určitých ochranných opatření, kdy všechny jeho dívky byly poučeny o tom, jak mají případně vypovídat na policii v souvislosti s provozováním prostituce, čímž by se zabránilo případnému trestnímu stíhání pasáků. Jedná se zejména o uvádění takových skutečností jako „dělám sama na sebe, je to snad zakázané“, nebo „nemám žádného pasáka“ apod.

Nemá žádnou osobní zkušenost s nabídkou preventivních programů a to jak ze strany vládních, resp. nevládních organizací. Sama necítí potřebu nějaké změny. Bydlení má zajištěno, soužití s dalšími třemi dívkami stejného věku a sociálního postavení jí vyhovuje. Jako hlavní pozitivum uvádí příjem, který je minimálně dvakrát větší, než by získala šitím v nějaké fabrice. Do budoucnosti si nic neplánuje.

KATKA

Věk 19 let, svobodná, pochází z Chomutovska, ukončila střední vzdělání vyučením jako prodavačka, oba rodiče jsou vyučeni, otec i její starší bratr jsou nezaměstnaní, pobírají dávky sociální podpory. Rodiče jsou rozvedeni, ale žijí opět

spolu ve společné domácnosti, ona sama nesehnala pracovní uplatnění v regionu a doma v bytě na sídlišti jich bylo nějak moc.

Katka uvádí, že k prostituci jí přivedla její kamarádka Hanka, se kterou odepsaly na inzerát v časopise. Odjely společně do Vimperku, kde měly pracovat jako pokojské na rekreační chatě. Staly se však obětí podvodného jednání. Objekt byl ve skutečnosti využíván jako hodinový hotel. Podnik byl pod kontrolou skupiny násilníků- cizinců, asi Rusů (???). Dívky byly bez finančních prostředků a proto využily nabídku k ubytování. Posléze přistoupily, a to hlavně ze strachu a také z ekonomických důvodů i na provozování prostituce v tomto objektu. Po změně majitele je objekt v rekonstrukci a obě dívky, jak uvádí KATKA, krátce provozují silniční prostituci na trase Vimperk-Strážný. Jak sama uvádí, tzv. „samí na sebe“ (???). Po následném oponování KATKA přiznává, že se jich ujal místní pasák romského původu. Bydlí společně v bytě pasáka s dalšími dvěma děvčaty. Svým způsobem tvoří takovou malou rodinu. Jsou kamarádky. Občas si zajdou i na diskotéku. Rodina neví o druhu její práce. Sama by se k tomu oficiálně nepřiznala. Stejně se nechce domů vrátit.

K samotnému provozování prostituce uvedla, že tuto provozuje od svých 18 let. Průměrně si vydělá až kolem 28.000,- Kč/ měsíčně. Peníze odvádí svému pasákovi a ten jí nechává půlku, kolem 14.000,-Kč/ měsíčně. Peníze utrací zejména za cigarety, alkohol, kredity do mobilu, má zkušenost i s pervitinem, občas hraje na automatech. Platí sociální a zdravotní pojištění. Při sexu používá zpravidla kondom. Odmítá sex bez kondomu a to i za příplatek. Na pravidelné lékařské prohlídky dochází do nedalekého Vimperku. Lékař je známý pasáka. Zkušenosti s pohlavní chorobou nemá. Souhlasila by s legalizací prostituce, nicméně vykonávat to jako povolání by nechtěla. Na trase Vimperk-Strážný provozuje prostituci necelý rok. Byla několikrát kontrolována příslušníky Policie ČR, šlo vesměs o kontrolu osobních dokladů, v jednom případě byla příslušníky kriminální policie dotazována ke způsobu provozování prostituce, zda není vystavena násilnému jednání, zda má pasáka apod. V této souvislosti jí byla nabídnuta i možnost poskytnutí pomoci jako oběti prostituce. Této možnosti nevyužila. Katka ví o tom, jak správně odpovídat na dotazy policie. Všechny dívky, patřící jejich pasákovi, byly poučeny o tom, jak mají případně vypovídat na policii v souvislosti s provozováním prostituce, čímž by se mělo zabránit případnému trestnímu stíhání jejich pasáka. Nemá zkušenost s nabídkou resocializačních programů.

Sama v této době necítí potřebu nějaké změny. Bydlení má zajištěno, soužití s dalšími třemi dívkami stejného věku a sociálního postavení jí vyhovuje. Její příjem je minimálně dvakrát větší než by patrně získala v zaměstnání prodavačky v nějakém supermarketu. Do budoucnosti by chtěla potkat muže, který by jí ekonomicky zajistil. Pod tímto si představuje i staršího muže z nějaké zemědělské usedlosti na německé straně Šumavy.

STÁŇA

Věk 26 let, svobodná matka, pochází z Liberecka, ukončila střední vzdělání maturitou v textilním odvětví, vzdělání obou rodičů střední-vyučení, rodiče pracují v zemědělství, bydlí v panelovém bytě zemědělského statku, nesehnala pracovní uplatnění v regionu, sama se starala o dítě, otec nepřispívá na výchovu dítěte.

Stáňa uvádí, že k prostituci jí přivedla její kamarádka, která zde na trase donedávna taky provozovala prostituci. Nejdříve společně pracovaly na privátu v Teplicích a pak odjely společně do Vimperku, kde měly pracovat jako společnice v night clubu. Podnik byl zavřen při policejní razii v roce 2006. Neměly kam jít a ubytování jim nabídla jedna romská rodina ve Vimperku, která řídila pouliční prostituci na trase v okolí Železné Rudy. Po policejních akcích z let 2006 a 2007 se situace upokojila a opět se vrátily i s kamarádkou na trasu Vimperk-Strážný. Rodina neví o druhu její práce, rodičům pravidelně posílá peníze na výchovu syna. Sama by se k provozování prostituce oficiálně nepřiznala. Domů se vrátit nechce. K samotnému provozování prostituce uvedla, že tuto provozuje od svých 18 let. Průměrně si vydělá až kolem 30.000,- Kč/ měsíčně, cítí se atraktivní pro klienty. Má dohodu s pasákem a nechává si kolem m 20.000,-Kč/ měsíčně. Peníze utrací zejména za cigarety, alkohol, kredity do mobilu, šaty. Platí sociální a zdravotní pojištění. Při sexu používá zpravidla kondom. Odmítá sex bez kondomu a to i za příplatek. Na pravidelné lékařské prohlídky dochází do nedalekého Vimperku. Lékař je známý pasáka. Zkušenosti s pohlavní chorobou nemá. Souhlasila by s legalizací prostituce, nicméně vykonávat to jako povolání by nechtěla. Na trase Vimperk-Strážný provozuje prostituci celkově již čtvrtý rok. Byla několikrát kontrolována příslušníky Policie ČR, kdy šlo převážně o kontrolu osobních dokladů. Rovněž byla několikrát vyslýchána jako svědek k organizované skupině kuplířů z okolí Vimperku. Po předvedení na policii a následném výslechu jsem

byla kontaktována pracovnící LA STRADA, která mi zajistila ubytování na jednu noc a to snad jen proto, že druhý den mělo být pokračováno ve výsleších. V této souvislosti mi byla nabídnuta pomoc jako oběti trestného činu a rovněž jsem si přečetla nějaké brožurky o programech pomoci prostitutkám. Nabídku, kromě ubytování, však nevyužila.

V současné době má přítele, Sigiho, staršího svobodného muže, občana SRN, kterého poznala jako svého klienta. Byla s ním již dvakrát v Německu. Tomuto nevadí skutečnost, že STÁŇA provozuje prostituce. Uvažují i o možném společném soužití u Sigiho ve Spolkové republice Německo.

LAURA

Věk 20 let, romského původu, svobodná, pochází z vesnice na Ostravsku, ukončila základní vzdělání, učňovský obor neukončila, do sedmnácti let byla v dětském domově, vzdělání obou rodičů je základní, rodiče pracovali v zemědělství, nyní jsou nezaměstnaní, pobírají dávky sociální podpory, ona sama nikdy nepracovala.

Laura uvádí, že ji k prostituci přivedla její o rok starší sestra Lenka, se kterou byly spolu v dětském domově, společně z „děcáku“ utíkaly, společně páchaly na útěku drobnou majetkovou trestnou činnost. Na útěku se seznámila s přítelem Lenky, rovněž Romem. Později se z něho „vyklubal“ pasák. Nejdříve provozovaly prostituci na trase Chomutov - Teplice, poté byly prodány romskému gangu kuplířů do Vimperku. Zde byly nesčetněkrát vystaveny společně se sestrou násilí ze strany romského kuplířského gangu, rovněž klimatické podmínky provozování prostituce na silničním tahu Vimperk - Strážný, jsou velice nepříznivé. Rodina a okolí v místě bydliště ví, co dělá, sama se ovšem nechce k tomu nijak přiznávat, průměrně měsíčně vydělává 20 000,- Kč. Svému pasákovi odvádí veškerou částku, přičemž půlku jí dává na její výdaje (?). Sociální, zdravotní neplatí, nevyužívá pravidelných zdravotních prohlídek, pohlavní chorobou nebyla nakažena. Při sexuálních praktikách používá kondom, v případě zaplacení příplatku klientem realizuje praktiky bez použití ochranných prostředků.

Souhlasí s legalizací prostituce, avšak není sama ochotna si požádat a nechat vystavit živnostenský list. Neabsolvovala žádnou přednášku na téma prostituce na základní, ani na učňovské škole nebo v dětském domově. Nebyla oslovena za účelem

ukončení provozování prostituce, nebyl jí nabídnut žádný resocializační program, respektive nabídnuta pomoc jako oběti prostituce. Ze strany policejních orgánů byla několikrát kontrolována, kdy kromě zjištění její totožnosti byla dotazována k provozování prostituce na této trase. Sama dle předešlého poučení ze strany pasáků uváděla, že provozuje prostituci sama na sebe. Z obavy před násilím ze strany pasáků popřela skutečný stav věci.

4.4 Zpracování, analýza a vyhodnocení zpracovaných dat výzkumu

V rámci svojí policejní činnosti jsem v minulosti prováděl výslechy několika desítek prostitutek, kuplířů a také i majitelů podniků, které se specializují na poskytování erotických služeb (akce KERIMO - zločinné spolčení za účelem páchání trestné činnosti související se sexuálním vykořisťováním - Vimperk, září 2006). Nemalé množství informací jsem získal obsahovou analýzou dokumentů (výslechy svědků, výslechy zadržených, resp. obviněných) zpracovaných v rámci tohoto trestního řízení.

S ohledem na skutečnost, že toto trestní stíhání ještě nebylo ukončeno, není možné předložit tyto materiály v příloze této diplomové práce.

Jako součást empirického výzkumu jsem v zájmovém prostředí (s odstupem dvou let od realizace výše uvedené policejní akce) prováděl se souhlasem respondentů-prostitutek řízený rozhovor za účelem zjištění demografických údajů, informací k sociálnímu zázemí těchto žen, rodinným poměrům a jejich vztahu k provozování prostituce.

S prováděním následujících rozhovorů (dotazníků) všechny ženy, které se jich zúčastnily, souhlasily pod podmínkou, že zůstane zachována jejich anonymita. Se zveřejněním těchto rozhovorů (sociální interwiev) a dotazníků v této diplomové práci souhlasily ženy vybraného sociálního vzorku v případě, že v této práci nebudou zveřejněna jejich příjmení a osobní data.

Pro snadné vyhodnocení výsledků bylo zpracováno 18 otázek, které se týkají provozování prostituce a tyto byly předloženy 20 ženám, které v současné době provozují silniční prostituci na trase silnice č. I/4 směr Vimperk-Strážný. Z profesního

hlediska jsem vybral zájmovou skupinu respondentů (prostituujících osob), jež realizují své prostituční jednání v teritoriu, kde byla policejními orgány v roce 2006 zadržena větší skupina kuplířů právě kvůli organizování trestné činnosti související s provozováním prostituce na trase silnice č. I/4 směr Vimperk-Strážný (hraniční přechod do SRN). Obecně se mělo za to, že tímto aktem bude provozování prostituce na této trase ukončeno.

Jak již bylo v metodologické části uvedeno, výzkumný vzorek byl tvořen velice malým počtem respondentů. Vzhledem k uvedenému počtu respondentů (20 prostitutek) a rozsáhlosti výskytu jevu ve společnosti, není možné provést relevantní závěry na základě vyhodnocení jednotlivých informací pouze v kvantitativní podobě a to strohým procentuálním vyjádřením (odpověď jedné respondentky tvoří 5 % na hodnotící stupnici).

Zejména s ohledem na skutečnost, že se jedná o sociologický výzkum, je nutné doplnit kvantitativní hodnoty o kvalitativní údaje, což velice napomůže zpřesnění popisu jednotlivých jevů. Tak tomu bude i v hodnocení jednotlivých odpovědí, které byly poskytnuty respondenty v kontextu níže uvedeného souboru otázek, jenž byly uvedeny v dotazníku (Přílohy). (Kraus, Sociální pedagogika II., s. 10,11)

Vyhodnocení informací získaných za použití dotazníku a sociálního interview.

Otázka k dosaženému vzdělání prostituujících osob

Na základě provedeného výzkumu bylo zjištěno, že 45 % respondentů (osob realizujících silniční prostituci) dosáhlo pouze nejnižší stupeň vzdělání, tedy základního vzdělání. Zde je namístě uvést, že jako takové bylo toto dosažené vzdělání uvedeno i u respondentů, kteří sice navštěvovali střední školu, avšak toto vzdělání z různých důvodů neukončili.

Kolem 40% uvedlo absolvování středoškolského vzdělání, které bylo ukončeno absolvováním učňovské zkoušky. Pouze 10% respondentů ukončilo středoškolské vzdělání absolvováním maturitní zkoušky.

Otázka ve vztahu k rodičovství

30% dotázaných respondentů (prostitutek) má minimálně jedno dítě, vyskytly se však i případy, kdy měla prostitutka i dvě děti. O děti se starají vesměs rodiče.

Otázka ke stupni dosaženého vzdělání rodičů

Ve vztahu ke vzdělání rodičů bylo výzkumem zjištěno, že 80 % rodičů bylo vyučeno, 20% rodičů dosáhlo základního vzdělání. Dosažené vzdělání rodičů korespondovalo v 60 % s dosaženým vzděláním respondentů (prostitutek).

Otázka k pozitivní trestní minulost rodičů

V 30% byl některý z rodičů trestně stíhán a následně odsouzeno k trestu odnětí svobody, což dle sdělení respondenta, narušilo sociálně-ekonomický systém rodiny.

Vesměs se jednalo o majetkovou trestnou činnost. Žádný z respondentů neuvedl trestní stíhání rodičů pro mravnostní trestnou činnost. Trestní minulost respondentů nebyla zkoumána.

Otázka ke způsobu, jakým jste se k prostituci dostala

30% respondentů (prostitutek) uvádí první impuls k provozování prostituce v rodinném prostředí a to hlavně starší sourozenec-sestra, kamarádku uvádí 40% respondentů a přítele uvádí zbylých 30%. V posledním případě se většinou z přítele, jenž usiluje o „blaho“ společného soužití, vyklube pasák, který využívá tento trik za účelem zlákaní mladých dívek k provozování prostituce.

Otázka k věku, kdy začala provozovat prostituci

90 % respondentů (prostitutky) uvedlo věk počátku provozování prostituce 18 let, kdy se nejvíce projevil ekonomický faktor a to jak z důvodu ukončení studia na střední škole, tak i z důvodu nemožnosti profesního uplatnění po ukončení školy. Ve zbylých 10%, kdy byla uváděna věková hranice 17 let, se jednalo o případy romských dívek, které buď na útěku z „děcáku“, nebo na základě kulturních zvyklostí se souhlasem rodiny provozovaly prostituci již v tomto věku.

Otázka k obeznámení okolí v místě bydliště o provozování prostituce

U 80 % respondentů okolí neví, že provozuje respondent (prostitutka) prostituci. Jako důvod je zde uváděna obava ze sociální exkluze, jak samotného respondenta, tak i rodinných příslušníků respondenta v místě bydliště. Zbylá část respondentů byla romského původu a pozitivní sdělení korespondovalo se zažitými kulturními zvyky této komunity.

Otázka k ochotě se k tomu jednání veřejně přiznat

Pouze 5 % respondentů by se přiznalo k provozování prostituce. Důvody jsou tu stejné jako v předešlém případě. Je zde opět uváděna obava ze sociální exkluze, jak samotného respondenta, tak i rodinných příslušníků respondenta v místě bydliště.

Otázka k provozování prostituce tzv. "sama na sebe"

Ve 20 % odpovědí bylo zaznamenáno, že respondenti provozují prostituci tzv. „sama na sebe“. Nicméně i tyto (prostitutky) byly v minulosti pod vlivem pasáka.

Otázka k výši průměrného měsíčního výdělku

U všech respondentů byl zjištěn celkový příjem prostituce převyšující 20. tis. Kč/měsíčně. Tyto finanční částky jsou odváděny (alespoň u 80 % respondentů) pasákovi. Pasák podle nepsaných dohod vyplácí prostitutky po odečtení nákladů, které mu vznikly a to zejména ubytováním prostitutek, náklady na stravu, doprava na „trasu“ místo, platby vynucených ošetření v gynekologických ordinacích, atd. Nicméně tyto finanční prostředky nejsou jednoznačně zdaněny a stávají se předmětem „šedé“ ekonomiky.

Otázka k podřízenosti osobě pasáka

80 % respondentů má svého pasáka. Ve většině případů musí prostitutky snášet násilí a omezování osobní svobody, nucení k provozování prostituce i za nepříznivých klimatických podmínek (silnice prostituce většinou v horských příhraničních oblastech).

Otázka k odvodům zdravotního a sociálního pojištění

Pouze 30 % respondentů uvádí plnění této povinnosti. Zbytek má nedoplatky na těchto platbách, čímž se stávají neplátiči a potencionálními pachateli hospodářských deliktů.

Otázka k pobírání dávek sociální podpory

U všech dotazovaných respondentů bylo zjištěno pobírání dávek sociální podpory, u 30 % byl zjištěn tento stav i v současnosti. Tímto jednáním se stávají pachateli hospodářských trestných činů v souvislosti s neoprávněným pobíráním těchto dávek.

Otázka k používání kondomu nebo jiných ochranných prostředků

U 90 % respondentů (prostitutek) bylo zjištěno používání kondomu. I zde je však rozhodující ekonomický profit a 50 % respondentů uvádí sexuální praktiky bez použití kondomu při dvojnásobném zvýšení platby klientem. Žádné jiné druhy ochranných prostředků před pohlavními nemocemi, resp. nežádoucím těhotenstvím, nejsou respondenty užívány.

Otázka o nakažení pohlavní nemocí

Až 25 % respondentů bylo v minulosti nakaženo pohlavní nemocí, kdy k nakažení došlo právě v souvislosti s provozováním prostituce.

Otázka k využívání pravidelných lékařských prohlídek

75 % respondentů (prostitutek) uvádí návštěvu lékaře minimálně jednou za rok, nicméně důvodem nejsou pravidelné gynekologické prohlídky, spíše pak řešení akutních potíží gynekologického charakteru, resp. zjištění nechtěného těhotenství.

Otázka k souhlasnému stanovisku k legalizaci prostituce zákonem

Až 80 % projevilo souhlas s legalizací prostituce. Důvodem je především svobodné rozhodování o profesním využití svého těla a předpoklad získání vysokých příjmu.

Neméně zajímavým názorem byl předpoklad sociálního zajištění ze strany státu a existence jakési ochrany před pasáky ze strany státních orgánů.

Otázka k ochotě si požádat o vystavení živnostenského listu

60 % respondentů projevilo zájem o vystavení živnostenského listu k provozování prostituce. Nicméně je požadováno dodržování určitých mantinelů ve zveřejňování osobních údajů prostitutek a to i z obavy o možnou sociální exkluzi.

Otázka k absolvování nějaké přednášky na téma prostituce

Pouze 5 % respondentů absolvovalo v rámci základního nebo středoškolského vzdělání přednášku na téma prostituce. Přednáška byla součástí předmětu tzv. rodinné výchovy.

Otázka, zda byla někým oslovena za účelem ukončení provozování prostituce

20 % respondentů (prostitutek) bylo osloveno za účelem ukončení provozování prostituce terénními pracovníci nevládních organizací přímo na trase. Informace byly sdělovány osobně, ale i ve formě letáčků. Žádná z prostitutek však tuto možnost nevyužila.

Otázka, zda jí byla někdy nabídnuta pomoc jako oběti prostituce

20 % dostalo nabídku pomoci jako oběti trestného činu v souvislosti s prováděným trestným řízením pro podezření z obchodování s lidmi za účelem sexuálního zneužívání. Nicméně toto bylo podmíněno spoluprací s orgány činnými v trestním řízení. Z důvodu obavy před násilnými projevy ze strany obviněných, resp. jejich rodinným příslušníků, většinou své výpovědi odvolaly.

Otázka, zda jí byl nabídnut nějaký resocializační program

10 % respondentů bylo toto nabídnuto v návaznosti na prováděné trestní řízení, kdy prostitutky byly kontaktovány nejdříve policií a posléze pracovníci nevládních organizací. Dvě respondenty se zúčastnily prvotní fáze programu (poskytovatel La Strada). Nicméně na vlastní žádost program opustily a vrátily se k provozování prostituce.

Nicméně, jak je vidět z výsledků provedeného empirického výzkumu, prostituci se v tomto regionu (trasa Vimperk-Strážný) daří pořád.

4.5 Shrnutí

Výzkumy v oblasti sociálně patologických jevů jsou velmi složitým vědeckým úkolem. Pokud je výzkumná činnost prováděna terénním způsobem, je zapotřebí opravdu sofistikovaného přístupu ze strany výzkumných pracovníků. Jako většina sociálně patologických jevů, tak i prostituce je uzavřenou „komunitou.“ Získat opravdu relevantní data je mnohdy nadlidské síly. Domnívám se, že přes využití všech možných dostupných „mechanizmů“ se mi nepodařilo získat důvěru respondentů (prostitutek) natolik, abych mohl říci, že průzkum se fakticky zakládá na pravdivých datech, s kterými je možno pracovat jako s validními.

Pokud je ze strany prostituujících umožněno vědeckému pracovníkovi provést výzkum, není ještě zaručena pravdivost získaných dat. Prostituující na základě vybudované nedůvěry neochotně odhalují svoje tabu - rodinná anamnézu, ekonomická situace apod. Jejich podvědomí je v neustálé permanentní nejistotě, že může být těchto dat zneužito vůči nim. Tato nedůvěra se netýká jen vědeckých pracovníků, ale především úředníků, státních orgánů a institucí.

Po celou dobu profesní kariéry se pohybuji v popisovaném prostředí, které mi umožňuje přicházet do kontaktu jak s prostituujícími tak i s profitujícími osobami. Pomocí svých zkušeností jsem schopen odhadnout tyto osobu, přizpůsobit jim komunikaci a projevít i jistou dávku empatií, které mi pomáhají ve zdařilé komunikaci.

Pokud jsem se však dotkl citlivého tématu, jakým je rodina, ekonomika, identita, bylo někdy nad mé síly odstranit komunikační bariery.

Na základě tohoto tvrzení si dovoluji poukázat na skutečnost, že sociální výzkumné studie a projekty jsou spíše v rovině odhadní, nebo se odvolávají na průměr získaný ze statistických údajů bezpečnostních orgánů.

I na základě informací a vyhodnocení empirické části tohoto výzkumu byly potvrzeny již léta známé a neměnicí se skutečnosti postihující fenomén prostituce. Základními spouštěcími faktory prostitučního chování jsou dysfunkční rodina a nepříznivé ekonomické podmínky. Jako další důležité faktory zde figurují vliv místa původu, etnicita, socio-patologické jevy, dosažené vzdělání, velikost rodiny, příslušnost k subkultuře.

Závěr

V této práci jsem se pokusil popsat fenomén prostituce a dotknout se okrajově alespoň některých dalších jevů, které s prostitucí souvisejí.

Prostituce je odvěkým průvodcem lidské společnosti dějinami. Důvody proč tomu tak je jsem popsal v Kapitole I., o historickém vývoji tohoto jevu. Po prostudování dostupné literatury, provedením obsahové analýzy dokumentů zpracovaných při vyšetřování trestné činnosti související s provozováním prostituce, a na základě vyhodnocení výsledků provedeného empirického výzkumu jsem dospěl k závěru, že prostituce v různých podobách je souputnicí lidské společnosti od jejího prvopočátku a zřejmě tomu tak bude i nadále.

Existenci prostituce jako součásti kulturní historie lidstva nepomíjí ani zákonodárci v jiných státech na celém světě. Neexistuje jediný právní řád, ve kterém by prostituce nebyla upravena příslušnou zákonnou úpravou nebo alespoň zmíněna v souvislosti s právní úpravou jevů, které jí provázejí.

Sexuální nevázanost a prostituce jako produkt moderní konzumní společnosti však v současnosti stojí ve stínu novodobé pandemie v podobě pohlavně přenosné, doposud neléčitelné choroby AIDS. Tato choroba nejen že, z prostitutek a jejich zákazníků udělala jednu z nejohroženějších skupin populace, ale zároveň její lavinovitě šíření ohrožuje i samu existenci lidstva. Děsivým se jeví, že právě plození potomstva se stává v souvislosti s AIDS rizikovou aktivitou zejména na africkém kontinentu.

Nové přerozdělení světa a změna politického zřízení v zemích východního bloku bylo mohutným zásahem do předchozí umělé stability, která vznikla rovnováhou sil obou antagonistických bloků. Nezvratitelný fyzikální zákon akce a reakce se projevil i v sociálních procesech v naší civilizaci. Nové stěhování národů a obrovský nárůst vlivu zločineckých skupin konstituovaných na západě a vznik nových na východě jsou příčinou toho, že prostituce je v současné době ovládána zločineckými skupinami a organizacemi. Z prostituce plynou těmto skupinám příjmy, které jsou srovnatelné s příjmy z obchodu s drogami.

Všechny rozvinuté demokracie na západě se snaží v současné době prostituci regulovat a tím omezit vliv organizovaného zločinu na tuto činnost. Toto vede k větší

ochraně především samotných prostitutek. V zákonné úpravě, kde prostitutka respektuje zákonné mantinely živnosti a je řádným plátcem daně je také řádným občanem, který má právo požadovat ochranu od státu. A naopak za tuto ochranu stát požaduje respektování jím stanovených pravidel.

Jako neudržitelné se jeví nadále tolerovat organizované vydírání prostituce, tak jak je v současné době běžné v ČR. Dále je nutné zvýšit trestní sazby za trestné činy kuplířství a obchodování s lidmi. Skutkovou podstatu trestného činu kuplířství je třeba sladit s připravovanou zákonnou úpravou kuplířství. Dále je nezbytné stanovit legislativní mantinely pro nabízení sexuálních služeb, vymítit pouliční prostituci a zákonnými prostředky nutit prostitutky k určité kultuře při nabízení těchto služeb. Nezbytné je též dát prostituci jako nezničitelnému jevu alespoň charakter kontrolované živnosti s patřičným důrazem na zdanění příjmů z provozování tohoto řemesla.

V právních úpravách evropských zemí najdeme tři rozdílné přístupy k prostituci: represivní, aboliční a reglementační.

Represivní přístup prostituci zakazuje a provozování trestá. Tento způsob je pro mě nepřijatelný, vzhledem k premise o nemožnosti vymítit prostituci, která vyplynula z poznatků, které jsem získal při studiu materiálů shromážděných k vytvoření této práce.

Aboliční přístup k řešení tohoto problému znamená, že prostituce není ani regulována ani stíhána. Postižitelné jsou pouze některé jevy, které ji provázejí. Současně je vytvářen systém zdravotnických, hygienických, bezpečnostních a sociálních opatření vztahujících se k prostituci. Tento přístup charakterizuje současný stav v ČR. Domnívám se, že jej nelze doporučit.

Ideálním přístupem je vzhledem ke stavu v ČR přístup reglementační. Reglementace prostituci trpí, resp. ji legalizuje a podřizuje státnímu dozoru a kontrole včetně navazujících opatření. Nevýhodou tohoto systému je, že je nejnákladnější.

Prostituce má samozřejmě další negativní aspekty, a to především pro samotné prostitutky. Jedná se o závislost na drogách, alkoholismus, psychické potíže, rozpad rodinného zázemí a problémy související se sociální inkluzí. Závěrem je možné konstatovat, že prostituce zůstane součástí lidské civilizace a negativní jevy, které jí provázejí, nebude možno nikdy ideálně vyřešit. Stav, který je v současné době v České republice, pokud se týče prostituce, je však dále neudržitelný. Případná legislativní

úprava prostituce bude náročná na koordinaci s dalšími právními úpravami a její smysluplné vetknutí do právního řádu České republiky bude klást značné nároky na legislativu a celou státní správu i orgány místní samosprávy.

Vyhodnocením informací získaných v rámci této práce byly potvrzeny již léta známé a neměnicí se skutečnosti postihující fenomén prostituce. Základními spouštěcími faktory prostitučního chování jsou dysfunkční rodina a nepříznivé ekonomické podmínky. Jako další důležité faktory zde figurují vliv místa původu, etnicita, socio-patologické jevy, dosažené vzdělání, velikost rodiny, příslušnost k subkultuře. Tímto je vymezeno i pole působení sociální pedagogiky. Především působením na každého jedince, a to již od prvopočátku jeho osobního vývoje, zejména se zaměřením na osvojování si zdravého životního stylu může sociální pedagogika přispět k narušení společenských stereotypů ve vztahu k fenoménu prostituce.

Nicméně i zde platí již několikrát opakované tvrzení, že hnacím motorem tohoto fenoménu je ekonomický prospěch, který v současné době ekonomické recese a prudce se zvyšující nezaměstnanosti bude opět nabývat stále většího významu. Zde již musí svoje úsilí uplatnit stát jako jednotný sociálně ekonomický systém.

Resume

Tato práce se věnuje prostituci jako sociálnímu problému. Tento problém je rozebrán z několika hledisek.

V úvodu práce je provedeno vymezení pojmu prostituce a její charakteristika z pohledu sociologického.

Následně pak Kapitola I. popisuje prostituci jako historický jev provázející lidskou civilizaci od jejích samotných počátků. Samostatné podkapitoly jsou věnovány chrámové prostituci, prostituci ve starém Řecku a Římě, prostituci v křesťanské éře a prostituci v novověku.

Kapitola II. se zabývá právní úpravou a právním vymezením prostituce jako společenského jevu současnou legislativou v České republice a skutkovými podstatami trestných činů, které s prostitucí souvisejí. V této kapitole je zdůrazněn současný aboliční přístup státu k této problematice. Zdůrazněny jsou zde nedostatky současné právní úpravy v souvislosti s přebíráním prostituce mezinárodními organizovanými zločineckými skupinami.

Kapitola III. pojednává o problematice prevence ve vztahu k fenoménu prostituce. Popsány jsou jak aktivity vládních i nevládních neziskových subjektů. V této kapitole je věnována pozornost rovněž komparaci s aktivitami realizovanými na území Slovenské republiky.

V části věnované empirickému výzkumu (Kapitola IV.) jsou zpracovány a vyhodnoceny informace získané jak obsahovou analýzou dokumentů (materiálů z trestního řízení), tak i realizací rozhovorů s respondenty (prostitutkami) a údaji získanými od respondentů dotazníkovou metodou.

V závěru práce jsou shrnuty praktické i teoretické poznatky získané mojí několikaletou praktickou zkušeností s prostitucí a jevy, které jí doprovázejí a vyplývající z mého pracovního zařazení. Konstatována je nutnost legislativní úpravy této problematiky v České republice a možnosti sociální pedagogiky zejména v rámci realizace preventivních programů zaměřených na naši mladou generaci.

Anotace

Diplomová práce na téma „Prostituce jako sociální problém“ se zabývá sociálně patologickým jevem prostituce. Problematiku jsem se snažil zpracovat jak z pohledu historického vývoje, tak i z pohledu jejího současného stavu. Samostatnou část této práce tvoří legislativní rámec jednání souvisejících s prostitucí. Neméně důležitou částí této práce je prezentování aktivit vládních a nevládních subjektů, zaměřených zejména na problematiku prevence tohoto sociálně patologického jednání. Důležitou součástí práce je pak zpracování empirického výzkumu a jeho závěrečné vyhodnocení.

Význam této práce spatřuji v prezentaci aktuálních informací k problému prostituce z obecně sociálního, legislativního a sociálně pedagogického pohledu. Diplomová práce může posloužit jako materiál k získání základních informací o prostituci a problematice jejího řešení v podmínkách České republiky.

Diplomová práce může být využita jako zdroj informací a ponaučení jak pro pracovníky pomáhajících profesí a studenty, tak i obecně pro osoby se zájmem o tento sociálně patologický jev.

Klíčová slova

Prostituce, nucená prostituce, obchodování s lidmi, pouliční prostituce, prevence, sociální inkluze, sociální exkluze, legislativa, orgány státní správy, nevládní organizace, terénní práce

Annotation

The diploma thesis on the theme "Prostitution as a social problem" deals with a socially-pathological phenomenon of prostitution. I tried to compile this issue not only from historical development point of view, but also from its contemporary state. The legislative framework connected with prostitution creates the separated part of this work. The activity presentation of governmental and non-governmental subjects, particularly focused on prevention problems of this socially-pathological behaviour, is

no less important part of this thesis. The significant part is an empirical research processing and its outcomes.

The significance of this work may be seen in the presentation of current information about prostitution from social, legislative and socially-pedagogical point of view. The diploma thesis may serve as an elementary informative material about prostitution and its solution in the conditions of the Czech Republic.

The diploma thesis can be used as a source of information and advice either for helping professions and students or generally for individuals who are interested in this socially-pathological phenomenon.

Keywords

Prostitution, forced prostitution, white-slave traffic, street prostitution, prevention, social inclusion, social exclusion, legislation, governmental authorities, non-governmental organizations, field work.

Seznam použité literatury

1. Usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích, č. j. 4T0518/1994, č. 22/1995 Sb., O soudních rozhodnutích.
2. Věstník Ministerstva zdravotnictví „o opatřeních proti pohlavním nemocem“, směrnice č. 30/1968 uvedené ve znění vyhlášky č. 225/1996 Sb.
3. Zákon o přestupcích č. 200/1990 Sb.
4. Zákon o potírání pohlavních nemocí č. 241/1922 Sb.
5. Zákon o obcích č. 367/1990 Sb.
6. Zákon o správě daní a poplatků č. 337/1992 Sb.
7. Zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, č. 589/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů.
8. Zákon č. 140/1961 Sb., (Trestní zákon)
9. Zákon o trestním řízení soudním (Trestní řád) č. 141/1961 Sb.,
10. Závazný pokyn Policejního prezidenta č. 2/1998.
11. Závazný pokyn Policejního prezidenta č. 8/2002
12. Zemský policejní věstník č. 6/1922
13. Bassermann, L. Nejstarší řemeslo: Kulturní dějiny prostituce. 1. vydání Praha: Mladá Fronta, 1993, ISBN 80-204-0363-9.
14. Geist, B. Sociologický slovník. Praha: Victoria Publishing, 1992, ISBN 80-85605-28-7.
15. Chmelík, J. a kol. Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita. Praha: Portál, 2003, ISBN 80-7178-739-6
16. Jelínek, J., SOVÁK, Z., a kol. Trestní zákon a trestní řád k 1. 4. 2002. Praha: Linde, 2002, ISBN 80-7201-351-3.
17. Kraus, B. Sociální pedagogika II. Institut mezioborových studií, Brno: Bony Press, 2007.
18. Kraus, B. Základy sociální pedagogiky, 1. vyd. Praha: Portál, 2008, ISBN 978-80-7367-383-3
19. Lenderová, M. Chytila patrola aneb prostituce za Rakouska i Republiky. Praha: Universita Karlova, Karolinum, 2002, ISBN 80246-0379-9.

20. Svoboda, I. Sociální patologie. Institut mezioborových studií, Brno: Bony Press, 2003.
21. ŠEJNOHA, J. Kriminální psychologie, Československý detektiv. Praha: Svaz civilní stráže Bezpečnosti, 1930.
22. Petráčková V., Kraus J. a kol. Akademický slovník cizích slov, Akademie věd České republiky, Praha: Academia Praha, 2003, ISBN 80-200-0982-5.
23. Vaníčková E. Dětská prostituce. Praha: Grada publishing, 2005, ISBN 80-247-1138-9.
24. Chromý, J. Státní Zastupitelství. Praha: Lexis Nexis CZ s.r.o., č. 09/2007,
25. Kodym, F. System kriminalistického vzdělávání. Praha, 1936,
26. Kriminalistický sborník č. 6, Rozbor problémů souvisejících s prostitucí I-XXI. Praha: MV ČR, 1999.
27. Křepelka J. a spol. Sborník PA ČR, Bezpečnostní teorie a praxe, Prostituce kam kráčíš? Praha: Policejní akademie, 2001, ISSN 1211-2461.
28. La strada, Lidská práva v praxi, Manuál pro sociální práci s oběťmi obchodu se Ženami. Praha: Gemi, 2002,
29. Policista, časopis MV, č. 5/2003, vydává tiskárna MV Praha.
30. Smílek, J. Týden, Ve stínu červených lamp, Názor politické scény.
31. Štefanová, A. Veřejná správa, číslo 3/2006.
32. Trávníčková, I., Luptáková, M., Nečada, V., Přesličková, H., Trdlicová, K., Obchodování se ženami z pohledu České republiky, Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2004, ISBN 80-7338-030-7.
33. Zpráva mezinárodní konference k odhalování a vyšetřování případů obchodování s Lidmi, Mariánské Lázně. Praha: odbor prevence a kriminality MV ČR, 2003, ISBN 80-7312-033- X5.
37. Internet, www.mvcr.cz/prevence/priority/prostituce2.
38. Internet, www.sexus.cz/clanek/dejiny-prostituce.
39. Internet, www.sexus.cz/clanek/slovník-prostituce.
40. Internet, www.zeleni.cz/socialni-politika-stejna-prava-stejne-sance/.
41. Internet, [www.aktualne.centrum.cz,zahranici,clanek_phtml?id=367294](http://www.aktualne.centrum.cz/zahranici/clanek_phtml?id=367294).
42. Internet, www.mvcr.cz/prevence/system/vlada/2004/index/html
43. Internet, www.ozodyseus.sk

Seznam příloh

1. Dotazník empirického výzkumu k problematice silniční prostituce

Dotazník empirického výzkumu k problematice silniční prostituce

Jméno *uved'te pouze křestní jméno, resp. přezdívku*

Věk

Vzdělání základní střední (vyučena) střední (maturita) vysokoškolské

Děti ano ne

Vzdělání rodičů matka otec

Trestní minulost rodičů matka ano-ne otec ano - ne

Způsob, jakým jste se k prostituci dostala

Od kdy provozujete prostituci / věk

Okolí v místě bydliště ví, co děláte ano ne

Jste ochotna se k tomu veřejně přiznat ano ne

Provozujete prostituci "sama ma sebe" ano ne

Váš průměrný měsíční výdělek celkem/pro vás

Máte svého pasáka ano ne

Platíte si zdravotní a sociální pojištění ano ne

Pobíráte, či jste pobírala někdy dávky sociální podpory ano ne

Používáte při sexu kondom nebo jiné ochranné prostředky ano ne

Byla jste nakažena pohlavní chorobou ano ne

Využíváte pravidelných lékařských prohlídek ano ne

Souhlasíte s legalizací prostituce pomocí zákona ano ne

Jste ochotna si nechat vystavit živnostr ano ne

Absolvovala jste nějakou přednášku na téma prostituce na základní nebo střední škole ano ne

Byla jste někým oslovena za účelem ukončení provozování prostituce ano ne

Byl vám nabídnut nějaký resocializační program ano ne

Byla vám někdy nabídnuta pomoc jako oběti prostituce ano ne

Zpracovatel se zaručuje, že Vámi vyplněné údaje budou použity čistě ke statistickým účelům výzkumné části diplomové práce